

space
tu môžeš rásť

DĽUBŔY KRAJ
Rozvojová agentúra BBSK, n.o.

 **BANSKOBYSTRICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ KRAJ**

STRATÉGIA CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE ZVOLEN NA ROKY 2022 - 2023

**V RÁMCI PROJEKTU
OVERENIE MODELU CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU V BBSK**

*Tento projekt sa realizuje vďaka podpore z Európskeho fondu regionálneho rozvoja v rámci
Operačného programu Ľudské zdroje*

EURÓPSKA ÚNIA
Európsky sociálny fond
Európsky fond regionálneho rozvoja

www.esf.gov.sk

**OPERAČNÝ PROGRAM
ĽUDSKÉ ZDROJE**

www.ludskezdroje.gov.sk

**MINISTERSTVO
PRÁCE, SOCIÁLNYCH
VECÍ A RODINY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

www.employment.gov.sk

space
tu môžeš rásť

AUTORSKÝ TÍM:

Mgr. Karína Vargová Ursínyová

koordinátorka centra práce s mládežou Zvolen, lektorka

ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Mgr. Ľubomíra Veselovská

odborná pracovníčka centra práce s mládežou Zvolen, lektorka

ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Mgr. Katarína Henčová

odborná pracovníčka centra práce s mládežou Zvolen, psychologička, kariérová poradkyňa

ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Mgr. Patrik Bartoš

odborný pracovník centra práce s mládežou Zvolen, psychológ, Innolabb

ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Mgr. Alena Španíková

odborná pracovníčka centra práce s mládežou Zvolen, psychologička, kariérová poradkyňa

ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

ODBORNÍ KONZULTANTI:

Mgr. Lucia Sivoková

koordinátorka centier práce s mládežou

ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Ing. Veronika Svitekova

koordinátorka centier pre podporované zamestnávanie

ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Mgr. Jolana Nátherová

CKO – Centrum komunitného organizovania

OZ Nádej deťom

Mgr. Aneta Chlebničianová

Nadácia pre deti Slovenska

Mgr. Jana Šolcová, PhD.

sociálna pracovníčka, vysokoškolská pedagogička

Katedra sociálnej práce, Pedagogická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

© ROZVOJOVÁ AGENTÚRA Banskobystrického samosprávneho kraja, n.o.

Námestie SNP 1/A, 974 01 Banská Bystrica | space@dobrykraj.sk | www.tvojspace.sk

OBSAH

1.	VÝCHODISKÁ.....	7
1.1	Regionálna úroveň.....	7
1.2	Národná úroveň.....	8
1.3	Európska úroveň.....	9
2.	VÍZIA, MISIA, HODNOTY A PRINCÍPY PROJEKTU.....	11
2.1	Vízia centier práce s mládežou SPACE.....	11
2.2	Misia centier práce s mládežou SPACE.....	11
2.3	Hodnoty centra práce s mládežou SPACE Zvolen.....	11
2.4	Princípy centra práce s mládežou SPACE.....	11
3.	CIEĽOVÁ SKUPINA A MODEL CENTRA.....	13
3.1	Cieľová skupina centier práce s mládežou SPACE.....	13
3.2	Model centra SPACE.....	15
4.	VÝSTUPY ANALYTICKEJ ČASTI.....	19
4.1	Analýza prostredia a stavu.....	19
4.1.1	Relevantné demografické ukazovatele v okrese Zvolen.....	23
4.1.2	Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen.....	24
4.1.3	Analýza organizácií a aktérov z pohľadu oblasti záujmu.....	26
4.1.4	Analýza organizácií a aktérov z pohľadu práce s cieľovou skupinou.....	30
4.1.5	Príležitosti zachytené v rámci analýzy prostredia a stavu.....	33
4.2	Mapovanie potrieb cieľovej skupiny.....	34
4.2.1	Fokusové skupiny.....	35
4.2.2	Dotazníky.....	35
4.2.3	Terénna práca.....	36
4.3	Javy, potreby a príležitosti pre mladých v okrese Zvolen.....	37
5.	PRIORITNÉ OBLASTI V CENTRE PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE ZVOLEN.....	44
6.	EVALUÁCIA PROJEKTU.....	45
6.	ZÁVER.....	47
7.	PRÍLOHY.....	48
	Príloha 1: Akčný plán Centra práce s mládežou Space Zvolen na rok 2022-2023.....	48
	Príloha 2: Práca s cieľovou skupinou v okrese Zvolen.....	54
	Príloha 3: Rozhovory s mladými – terén a fokusové skupiny.....	57

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka 1 Stredné a základné školy v regióne.....	20
Tabuľka 2 Zoznam spolupracujúcich organizácií.....	21
Tabuľka 3 Rozdelenie obyvateľov na základe pohlavia v okrese Zvolen	23
Tabuľka 4 Počet mladých ľudí (podľa veku a pohlavia)	23
Tabuľka 5 Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v okrese Zvolen (k 1.1.2021)	24
Tabuľka 6 Základné ukazovatele o zaradených UoZ na území Zvolena za prvé 4 mesiace (január-apríl) v roku 2022.....	25
Tabuľka 7 Mesačné štatistiky o UoZ na území Zvolena za prvé 4 mesiace (január-apríl) v roku 2022.....	25
Tabuľka 8 Potenciál spolupráce s organizáciami.....	26
Tabuľka 9 Organizácie pracujúce s konkrétnou cieľovou skupinou	28
Tabuľka 10 Oblasti záujmu organizácií.....	29
Tabuľka 11 Oblasti záujmu a činnosti s cieľovou skupinou podľa zastúpenia organizáciami v našom okrese.....	30
Tabuľka 12 Cieľové skupiny so zvýšenou mierou pozornosti Centra práce s mládežou Zvolen podľa priority.....	32
Tabuľka 13 Sociálna izolácia mladých	38
Tabuľka 14 Nízka sebaúcta mladých.....	39
Tabuľka 15 Pokles významu vzdelávania sa u mladých.....	40
Tabuľka 16 Absentujúca sieť pomoci pre mladých.....	41
Tabuľka 17 Prázdný - nevyužitý voľný čas mladých v regióne	42
Tabuľka 18 Nedostatočný kontakt s pracovným prostredím, nízka motivácia a sťažený návrat do pracovného pomeru.....	43

space
tu môžeš rásť

ZOZNAM SKRATIEK A ZNAČIEK

BBSK	Banskobystrický samosprávny kraj
cca	Približne
DIY	Do it yourself
EQ	Emocionálny kvocient
EÚ	Európska únia
min.	Minimálne
MRK	Marginalizované rómske komunity
napr.	Napríklad
NEET	Not in Education, Employment or Training
p.b.	Percentuálne body
SOŠ	Stredná odborná škola
SQ	Spirituálny kvocient
SR	Slovenská republika
SŠ	Stredná škola
ŠVVP	Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
ŠZŠ	Špeciálna základná škola
TPP	Trvalý pracovný pomer
tzn.	To značí/znamená
UoZ	Uchádzač o zamestnanie
VŠ	Vysoká škola
ZP	Zdravotné postihnutie
ZŠ	Základná škola

ÚVOD

Nezamestnanosť mladých ľudí je významným ekonomicko-sociálnym fenoménom a má negatívne dopady tak pre spoločnosť ako aj pre jednotlivcov, ktorí sú len na začiatku svojho života. Títo mladí ľudia predstavujú výrazný nevyužitý potenciál krajiny aj regiónu a je treba venovať, čo najväčšiu pozornosť ich zaradeniu do plnohodnotného života. Nepodchytenie tejto skupiny a jej nezačlenenie do spoločenského a ekonomického života často následne vedie k hrozbe ich celoživotného sociálneho vylúčenia.

Mladých ľudí do 30 rokov, ktorí sú neaktívni, a teda nie sú zamestnaní, ani v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy nazývame NEET (Not in Education, Employment, or Training). Do tejto skupiny zaraďujeme osoby, ktoré sa o niekoho starajú, ktoré nemajú ukončenú školskú dochádzku, osoby so zdravotným znevýhodnením, demotivovaní (odradení) mladí ľudia, znevýhodnené, alebo zraniteľné osoby, osoby z marginalizovanej rómskej komunity, mladí dospelí po ukončení náhradnej starostlivosti, osoby s predčasne ukončenou školskou dochádzkou, osoby sociálne nezaradené do spoločnosti (bezdomovec, závislosť, kriminalita,...).

Stratégia Centra práce s mládežou SPACE Zvolen na roky 2022 a 2023 vznikla v rámci Národného projektu Overenie modelu Centier práce s mládežou v BBSK. Pilotný projekt zahŕňa vytvorenie siedmich centier práce s mládežou, ktorých cieľom je priniesť nový nástroj práce s mládežou najmä za účelom znižovania početnosti skupiny NEET a overiť tento model v praxi.

Prvá časť stratégie predstavuje navrhnutý nový pilotný model centra. Bližšie špecifikuje cieľovú skupinu, na ktorú sa centrum zameriava, činnosti v modeli centra a princípy, ktorými sa riadi pre napĺňanie svojich cieľov.

Druhá časť stratégie opisuje priebeh analytickej časti a jej výsledky. Súčasťou analytickej časti je analýza prostredia a stavu, týkajúca sa už existujúcich organizácií, inštitúcií a poskytovaných služieb pre cieľové skupiny v danom regióne a tiež mapovanie potrieb mladých ľudí prostredníctvom terénneho prieskumu, fokusových skupín a dotazníka.

Na základe výsledkov analytickej časti boli identifikované javy ovplyvňujúce cieľovú skupinu a určené prioritné oblasti v rámci navrhnutého modelu centra, personálneho obsadenia centra a cieľov projektu. Zároveň bol vytvorený Akčný plán centra, ktorý reaguje na prioritné oblasti. Definuje hlavné ciele pre všetky cieľové skupiny, konkrétne opatrenia a merateľné ukazovatele napĺňania týchto opatrení. Obsahuje podrobný plán z toho vyplývajúcich aktivít, ich frekvenciu a plán zapojenia partnerov na spoluprácu.

1. VÝCHODISKÁ

Dokument Akčný plán pre rast a zamestnanosť Banskobystrického samosprávneho kraja na rok 2021 zdôrazňuje, že Banskobystrický samosprávny kraj (BBSK) čelí problémom s ľudským kapitálom. Okrem starnutia obyvateľstva a poklesu počtu obyvateľstva, trpí vysokou nezamestnanosťou absolventov stredných odborných škôl. Vyplýva to najmä z nesúlady medzi dopytom na trhu práce a štruktúrou absolventov stredných odborných škôl. S integráciou absolventov je potrebná aj integrácia menších (a to hlavne v piatich menej rozvinutých regiónoch v BBSK). Poznatky vyplývajúce z Akčného plánu podporujú projekt hlavne pri práci s mládežou, čo by malo vo výsledku zabezpečiť lepší systém na pomoc uplatniteľnosti na trhu práce. Akčný plán Centra práce s mládežou Space Zvolen uvádzame v prílohe č. 1.

Národný program pre učiace sa regióny, a taktiež dokument na regionálnej úrovni Programové priority pre Dobrý kraj, pozostávajú z vyhodnotenia potrieb trhu práce v BBSK s ohľadom na absolventov SOŠ. Dokumenty sumarizujú východiská aj z európskej úrovne a navrhujú možnosti reformy systémov. Jedným z kritérií je optimalizovanie siete vzdelávacích systémov z aspektu potrieb trhu práce. Pre zabezpečenie tejto podpory je dôležité vytvorenie silného a aktívneho projektu, ktorý bude presadzovať regionálne potreby kraja. Aktivity učiacich sa regiónov sú stanovené do viacerých bodov. Pre náš projekt sú najpodstatnejšie tie, ktoré sa týkajú oblasti práce s mládežou a zvyšovaniu zamestnanosti mládeže zo špecifických skupín (mládež z centier pre deti a rodiny, mládež z MRK, mládež z menej podnetného sociálneho prostredia a podobne).

1.1 REGIONÁLNA ÚROVEŇ

Na regionálnej úrovni je dôležitým zdrojom pre našu Stratégiu materiál, nazvaný Stratégia rozvoja práce s mládežou Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2021 – 2025. Je to otvorený dokument, zameraný na podporu práce s mládežou. Náš kraj je rozlohou najväčší spomedzi krajov Slovenska a mladí ľudia do 30 rokov predstavujú až 33 % podiel obyvateľstva. Práve preto chce kraj podporovať mladých ľudí a ich veľký potenciál. Zameriava sa na podporu vzdelávania, zmysluplného trávenia voľného času a rozvoj kompetencií mladých ľudí. Zároveň chce byť nápomocným pri správnom vykročení mladých ľudí v kraji do života.

Nemenej dôležitým materiálom je pre nás a naše centrum Strategický plán práce s deťmi a mladými ľuďmi v meste Zvolen na roky 2020 – 2030. Vznikol so zámerom navrhnuť ucelený systém podpory a rozvíjania práce s deťmi, a mladými ľuďmi v meste. Ďalším účelom je identifikovať partnerské subjekty, s pomocou ktorých je možné dosiahnuť naplnenie cieľov dokumentu v praxi. Pozitívnym prejavom súčasného angažovania sa mesta, je snaha vytvoriť podporné prostredie pre deti a mladých ľudí. Významným podkladom pre tento strategický

dokument mesta, v ktorom sídli naše Centrum Space, bolo aj „Mapovanie potrieb mladých ľudí vo Zvolene 2018-2019“. Považovaný je za jeden z výstupov projektu „Zvyšovanie informovanosti a participácie občanov vo verejných politikách zameraných na deti a mladých ľudí na samosprávnej úrovni“ realizovaným v partnerstve Nadácia detí Slovenska a Mesta Zvolen. Podnetom na vytvorenie koncepčného dokumentu pre prácu s deťmi a mladými ľuďmi bola iniciatíva miestnych organizácií a jednotlivcov pracujúcich s mladými ľuďmi, a pre mladých ľudí, poradenského centra pre mladých - občianskeho združenia Konekt Zvolen aj odboru školstva Mestský úrad Zvolen. Motiváciou bola aj novelizácia zákona o podpore práce s mládežou č.282/2008 Z. z. účinná od 1.1.2020. Zámermi tohto dokumentu sú: vízia podpory práce s deťmi a mladými ľuďmi v meste Zvolen, sumarizácia princípov práce s deťmi a mladými ľuďmi vychádzajúc z ich potrieb, identifikácia hlavných opatrení s vymedzením dôvodov pre ich plnenie, konkretizácia spôsobov a príklady ich plnenia, identifikácia partnerov, ktorí budú nápomocní pri realizácii opatrení. Uvedené zámery sú užitočné aj pre naše centrum.

Problémové a prioritné oblasti stratégie sú ďalej odôvodnené na základe štatistík absolventov a ich uplatnenia v praxi. Zo štatistického hľadiska za rok 2019 v BBSK tvorí podiel žien z absolventov SŠ (v celkovom počte 5 009) približne 49 %. Podiel žien v našom kraji aj priemerný počet absolventov je porovnateľný na celom území Slovenska. Ďalej, v BBSK iba jedna tretina absolventov SŠ pracovala vo vyštudovanom odbore, čo je o 3 percentuálne body (p.b.) nižšie ako v priemere Slovenska. Mieru nezamestnanosti prehľbuje fakt, že doba trvania nájdenia si práce na TPP u absolventov SŠ je až 50 dní. Tí, ktorí idú pracovať, zostávajú až v 64 % prípadoch pracovať v našom kraji, čo je dobrým predpokladom na prepojenie absolventov s regionálnymi zamestnávateľmi. Je tu priestor pre špecifickú orientáciu na potreby trhu v BBSK.

BBSK má snahu riešiť otázku zamestnávania mladých ľudí. Dôvodom tejto pozornosti je fakt, že podiel nezamestnaných mladých ľudí dosahuje dlhodobo tretinu z ekonomicky aktívnych v uvedenej vekovej kategórii (na úrovni EÚ je to pätina). Stratégiu zamestnanosti mladých podporuje aj Národný plán implementácie záruky pre mladých ľudí v SR schválený vládou dňa 05.02.2014. V nadchádzajúcom období bude aktualizovaný na nový Národný plán implementácie Záruky pre mladých ľudí v Slovenskej republike. Národný projekt prispeje poznatkami ohľadom zmapovania rozmanitosti NEET v BBSK, a najmä pilotným overením centier práce s mládežou, ktoré bude možné aplikovať do ďalších samosprávnych krajov. Predpokladáme, že projekt pilotného overenia centier práce s mládežou vytvorí obsiahlu informačnú základňu, ktorá bude odprezentovaná vo vypracovanej štúdií.

1.2 NÁRODNÁ ÚROVEŇ

Na národnej úrovni považujeme pre našu Stratégiu za východiskové dokumenty tieto:

- Zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý umožňuje koncentráciu nástrojov, opatrení a peňažných zdrojov na rozhybanie hospodárskeho a sociálneho rozvoja a zamestnanosti;
- Národná stratégia zamestnanosti do roku 2020, ktorá je nadrezortným dokumentom a prispením sociálnych partnerov, samospráv a odbornej verejnosti. Má prinášať riešenia na podporu rastu zamestnanosti, zlepšiť životné podmienky pracujúcich a priniesť účelnejšie využívanie finančných zdrojov na podporu zamestnanosti;
- Národný plán implementácie záruky pre mladých ľudí v SR, ktorý ponúka účinné riešenia rozvoja zamestnanosti mladých ľudí tzv. NEET;
- Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2021-2024;
- Národný program rozvoja výchovy a vzdelávania UČIACE SA SLOVENSKO, ktorý je špecifický pre tvorbu motivačného prostredia.

Materiál Stratégia Slovenskej republiky pre mládež na roky 2014 – 2020 určuje strategické ciele politiky vo vzťahu k mládeži, reflektuje potreby mládeže najmä v oblasti vzdelávania, zamestnanosti, tvorivosti a podnikavosti mladých ľudí, ich participácie, zdravia, zdravého životného štýlu a vzťahu k prírode, sociálneho začleňovania a dobrovoľníctva. V zmysle Zákona č. 282/2008 Z.z. o podpore práce s mládežou a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, sú za mládež považované všetky osoby, ktoré dovърšili vek najviac 30 rokov, pričom väčší dôraz je kladený na vekovú skupinu od 13 do 30 rokov. Stratégia obsahuje kľúčové oblasti, ciele, opatrenia a indikátory smerujúce k zlepšeniu situácie práve tejto časti našej populácie, zlepšeniu situácie mladých ľudí na Slovensku. Materiál vychádza z poznatkov a dôkazov o skutočných potrebách mladých ľudí. Je výsledkom konštruktívneho dialógu mládeže so zástupcami verejnej správy, regionálnej a miestnej samosprávy, ale tiež aj mimovládneho sektora. Stratégia sa zameriava na desať prioritných oblastí, ktoré sú vzájomne prepojené: Mladí ľudia v centre záujmu spoločnosti a politik, Participácia, Práca s mládežou a voľný čas, Dobrovoľníctvo, Inklúzia, Rovnosť a nediskriminácia, Kľúčové kompetencie, Zamestnanosť, Digitálna transformácia, Udržiateľná a zelená budúcnosť, Zdravý životný štýl a Psychické zdravie.

1.3 EURÓPSKA ÚROVEŇ

Prepojenie s národnou a regionálnou úrovňou sledujeme aj na európskej úrovni, a to konkrétne v nasledujúcich materiáloch:

- Partnerská dohoda SR na programové obdobie 2014 – 2020 a jej prislúchajúci Operačný program Ľudské zdroje. Prioritou pre SR je zameranie investícií na kľúčové odvetvia rastu a tými sú: dopravná infraštruktúra, výskum, vývoj a inovácie, podpora malých a stredných podnikov, ochrana životného prostredia, digitálna agenda, energetická efektívnosť a obnoviteľné zdroje energie. Nemenej dôležité budú investície do zamestnanosti,

vzdelávania, sociálneho začlenenia a v neposlednom rade aj do zvýšenia efektívnosti verejnej správy;

- Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. novembra 2014 o aspektoch zamestnanosti a sociálnych aspektoch stratégie Európa 2020 (platné na obdobie 2014 – 2020);
- Odporúčanie Rady EÚ z 30. októbra 2020 na tému Most k pracovným miestam – posilnenie záruky pre mladých ľudí. Hlavným cieľom uvedeného odporúčania je zlepšiť podporu zamestnanosti mladých ľudí v celej EÚ, najmä počas pandémie COVID-19. V dôsledku pandémie výrazne vzrástla miera nezamestnanosti mladých ľudí a počet mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy (NEET);
- Únia rovnosti: stratégia pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025, ktorá aspiruje na posilnenie žien na trhu práce už na úrovni stredných škôl, a to predovšetkým žien zo znevýhodneného prostredia. Rozsiahlejšia implementácia stratégie zamestnanosti sa spúšťa Operačným programom Ľudské zdroje. Národný projekt bude realizovaný v rámci prioritnej osi 8 „REACT-EU“ a v rámci investičnej priority 8.1. Zámerom je podpora obnovy po kríze spojená s pandemiou COVID-19, a najmä sociálnych dôsledkov tejto krízy. Mala by viesť k zelenému, digitálnemu a odolnému oživeniu hospodárstva. Projekt reaguje na opatrenia v oblasti zamestnanosti, v oblastiach na podporu udržania pracovných miest, zvýšenie zamestnanosti a zamestnanosti mladých NEET, s dôrazom na ženy, MRK, osoby so ZP, migrantov, iné zraniteľné a znevýhodnené osoby, a so zreteľom na prechod na zelenú a digitálnu ekonomiku.

Mladí ľudia majú záujem prevziať kontrolu nad svojimi životmi, ale mnohí čelia neistote týkajúcej sa ich budúcnosti v dôsledku globalizácie, zmeny klímy, technologických zmien, demografických a sociálno-ekonomických trendov, populizmu, diskriminácie a sociálneho vylúčenia. Osobitná pozornosť by sa mala venovať mládeži ohrozenej marginalizáciou na základe zdrojov diskriminácie, ako je ich etnický pôvod, pohlavie, sexuálna orientácia, zdravotné postihnutie, náboženstvo, viera alebo politické názory. Práve na toto upozorňuje Uznesenie Rady Európy. Vychádzajúc zo skúseností a rozhodnutí týkajúcich sa spolupráce v oblasti mládeže v minulých rokoch sa stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 snaží riešiť súčasné aj nadchádzajúce výzvy, ktorým čelia mladí ľudia v celej Európe. Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027 poskytuje rámec cieľov, zásad, priorít, kľúčových oblastí a opatrení pre spoluprácu týkajúcu sa politiky v oblasti mládeže pre všetky príslušné zainteresované strany s náležitou pozornosťou venovanou ich jednotlivým právomociam a zásade subsidiarity.

Zapájaním a posilňovaním postavenia všetkých mladých ľudí môže politika v oblasti mládeže prispieť k úspešnému splneniu vízie kontinentu, štátu i nášho regiónu. Na základe toho, môžu mladí ľudia využiť príležitosti a byť spojení s európskymi hodnotami. V rámci práce s mládežou

sa využíva potenciál politiky v tejto oblasti, ktorá podporuje participáciu na demokratickom, spoločenskom a občianskom živote tak, aby všetci mladí ľudia mali potrebné zdroje na plnohodnotný život v spoločnosti.

2. VÍZIA, MISIA, HODNOTY A PRINCÍPY PROJEKTU

2.1 VÍZIA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

Našou víziou je žiť vo svete, v ktorom má každý mladý človek rovnakú šancu využívať svoj potenciál, žiť život podľa vlastných predstáv a stať sa plnohodnotným členom spoločnosti.

2.2 MISIA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

Vytvoriť dostupný priestor, kde nájde bezpečie a oporu mladý človek, ktorý sa ocitol v zložitej životnej situácii. Budovať vzťahy, ktoré ho zmocňujú na jeho ceste životom. Ponúknuť komplexné služby rozvoja, podpory a poradenstva. Byť miestom inšpirácie a objavovania svojho potenciálu, kde je každý mladý človek prijatý, vypočutý a rešpektovaný.

2.3 HODNOTY CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE ZVOLEN

Hodnoty Centra práce s mládežou Zvolen sú:

- **Bezpečné prostredie a dôvera** – ponúkame priestor, kde sú mladí ľudia prijímaní takí, akí sú. Priestor, v ktorom sa mladí ľudia cítia fyzicky aj psychicky bezpečne, neohrozovaní a prijímaní.
- **Tolerancia a rešpekt** – podporujeme toleranciu a rešpekt mladých ku sebe navzájom, ku svojim životným skúsenostiam, diskretným témam i k odlišným názorom, prejavom a identitám.
- **Empatia a pochopenie** - snažíme sa porozumieť prežívaniu mladých a činnosť centra flexibilne nastavujeme prihliadajúc k potrebám cieľovej skupiny.
- **Sloboda** - rešpektujeme rozhodnutia všetkých účastníkov i zamestnancov pri zapájaní sa do aktivít v ktorejkoľvek fáze aktivity, pričom táto sloboda je regulovaná len pravidlami, ktoré si spoločne nastavíme.

2.4 PRINCÍPY CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

"Konečne nás niekto počúva" (Študenti SŠ).

"Prvýkrát sa mi stalo, že sa ma niekto pýta čo potrebujem a čo chcem robiť" (Študenti SŠ).

Naším cieľom je pristupovať k mladým v súlade s ich potrebami. Zdrojom je nám pritom vlastná analýza potrieb pre účel projektu formou dotazníkov, fokusových skupín, terénneho prieskumu a kvalitatívnej analýzy rozhovorov. Pri výbere hlavných princípov práce s mladými je nám tiež oporou Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Zvolen 2014 – 2020, Strategický plán

práce s deťmi a mladými ľuďmi v meste Zvolen na roky 2020 –2030, Prieskum potrieb mladých ľudí vo Zvolene z roku 2018.

Princípy Centra práce s mládežou Space Zvolen sú:

1. Bezpečný priestor

Budovanie bezpečných vzťahov cez rešpektujúci a partnerský prístup, atmosféry či bezpodmienečného prijatia. Všetky aktivity centra sú realizované so zreteľom na rešpektovanie vôle, ochrany dôstojnosti, súkromia a ďalších ľudských práv.

2. Inovácie

Centrum reflektuje na aktuálne potreby mladých ľudí pri vytváraní programov, aktivít a poskytovaných služieb. Odzrkadľujú moderné, alternatívne a inovačné trendy so zreteľom na individualitu jednotlivca a najnovšie poznatky z oblasti psychológie, rozvoja životných či digitálnych zručností pre 21. storočie.

3. Inklúzia

Cez princíp inklúzie v centre chceme mladým ľuďom dať možnosť získať reálny obraz o inakosti v spoločnosti, naučiť sa vnímať odlišnosti, schopnosť riešiť problémy v rôznorodých kolektívoch, naučiť sa byť tolerantný, mať rešpekt pred inými názormi a argumentačný spôsob vyrovnávania s tými, ktoré odporujú našim vlastným presvedčeniam.

4. Dostupnosť služieb, priestoru, možností, informácií

Všetky služby, ponuka priestorov a informácií sú pre mladých ľudí v centre poskytované bezodplatne.

5. Dobrovoľnosť

Účasť na programoch, aktivitách a poskytovaných službách v centre je pre mladých ľudí dobrovoľná.

6. Rešpekt a prijatie

V centre sa správame k mladým ľuďom tak, aby to nezraňovalo ich ľudskú dôstojnosť a práva. Rešpektujeme ich odlišnosti a vyzdvihujeme individualitu. Prijímame fakt, že ľudia sa navzájom líšia a každý z nás je jedinečný.

7. Dôvera

Dôvera je pre prácu s mladými ľuďmi základom pre vytvorenie bezpečného vzťahu, v ktorom sa mladý človek môže rozvíjať, spoznávať a prijímať seba samého. V centre prostredníctvom

týchto vzťahov, dávame mladým ľuďom priestor zdieľať aj najosobnejšie témy pri dodržiavaní diskrétnosti.

8. Nenásilná komunikácia

Pre spoluprácu je nevyhnuté nadviazať spojenie, vzájomne si porozumieť, vcítiť sa do toho druhého, pochopiť jednu i druhú stranu a na základe toho hľadať najlepšie možné riešenie. Základnými piliermi nenásilnej komunikácie je orientácia v sebe, úprimné sebavyjadrenie a empatické počúvanie, tzn. pochopiť čo sa deje v druhom, čo sú skutočné potreby.

9. Participácia mladých ľudí

Participácia mladých ľudí aktivizuje, aby boli schopní prevziať zodpovednosť za svoje konanie a správanie. Mladí ľudia v centre majú možnosť spolupodieľať sa na tvorbe, realizácii programov a projektov. Podporujeme ich spoluprácu aj s partnerskými organizáciami.

10. Proaktivita

Oceňujeme iniciatívu jednotlivca i skupín. Pracujeme efektívne, s nadšením a odhodlaním ku zmene. Zreálňujeme očakávania a budujeme rezilienciu voči odmietnutiu či zlyhaniu u mladých ľudí. Dôverujeme v potenciál mladých ľudí rozvíjať svoju osobnosť. Podporujeme progres jednotlivca a proces sebapoznávania.

11. Zodpovednosť a odbornosť

Súčasťou našej práce je neustále vzdelávanie sa v rôznych oblastiach, tak aby sme šírili overené, kvalitné informácie a služby v snahe zabezpečiť, čo najlepšie podmienky pre rozvoj mladých ľudí a ich zdravého úsudku.

12. Ekologická a ekonomická vyváženosť

Vyhodnocovanie a nastavovanie programov a aktivít centier za účelom minimalizácie vplyvu na životné prostredie a trvalej udržateľnosti za spoluúčasti mladých ľudí.

3. CIEĽOVÁ SKUPINA A MODEL CENTRA

3.1 CIEĽOVÁ SKUPINA CENTIER PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE

V rámci modelu Centier práce s mládežou na regionálnej úrovni sú cieľovou skupinou: **NEET od 13 do 30 rokov** s dôrazom na ženy, MRK, osoby so ZP, migrantov, súčasných a bývalých klientov centier pre deti a rodiny, iné zraniteľné a znevýhodnené osoby a s dôrazom na **žiakov základných a stredných škôl** vrátane žiakov so ŠVVP, ktorí sú najviac ohrození situáciou NEET. Uvedeným sa zameriavame na aktuálnych a taktiež potenciálnych NEET.

NEET - neaktívna osoba (osoba, ktorá nie je zamestnaná ani v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy)

- **Osoba, ktorá sa o niekoho stará** (o vlastné dieťa, o rodiča) s dôrazom na rodiča, ktorý poberá materskú dávku alebo rodičovský príspevok, a ktorý
 - nebol aktívny na trhu práce
 - nemá ukončenú školskú dochádzku
- **Osoba so zdravotným znevýhodnením**, ktorá
 - je uznaná za invalidnú
 - nie je uznaná za invalidnú, ale má dlhodobé zdravotné postihnutie znižujúce jej telesné, duševné a zmyslové schopnosti, ktoré bránia jej plnohodnotnému a účinnému zapojeniu sa do pracovného prostredia v porovnaní so zdravou fyzickou osobou
- **Demotivovaný (odradený) mladý človek**
 - Ide o osobu, ktorá prestala veriť, že dokáže nájsť vhodnú prácu alebo na žiadnu dobrú prácu nemá dostatočné predpoklady
- **Znevýhodnená osoba, alebo zraniteľná osoba**
 - Osoba z marginalizovanej rómskej komunity
 - Mladý dospelý po ukončení náhradnej starostlivosti (bývalí maloletí s nariadenou ústavnou starostlivosťou - Centier pre deti a rodiny, náhradnou osobnou starostlivosťou a pestúnskou starostlivosťou
 - Osoba s predčasne ukončenou školskou dochádzkou
 - Osoba sociálne nezaraďená do spoločnosti (bezdomovec, závislosť, kriminalita,...)

NEET - nezamestnaná osoba (uchádzač o zamestnanie)

- Osoba vo veku od 15 do 30 rokov aktívne hľadajúca zamestnanie (evidovaná na ÚPSVaR), ktorá sa nezúčastňuje na vzdelávaní alebo odbornej príprave
- Osoba z marginalizovanej rómskej komunity
- Mladý dospelý po ukončení náhradnej starostlivosti (bývalí maloletí s nariadenou ústavnou starostlivosťou - Centier pre deti a rodiny, náhradnou osobnou starostlivosťou a pestúnskou starostlivosťou)
- Osoba s predčasne ukončenou školskou dochádzkou
- Absolventi stredných a vysokých škôl
- Dlhodobo nezamestnaná osoba
- Osoba sociálne nezaraďená do spoločnosti (bezdomovec, závislosť, kriminalita,...)

Žiak ZŠ

- Žiaci z marginalizovanej rómskej komunity
- Žiaci zo sociálne a ekonomicky znevýhodneného prostredia
- Žiaci s nariadenou ústavnou alebo osobnou starostlivosťou

- Žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Žiaci končiacich ročníkov
- Žiaci ohrození sociálno-patologickými javmi

Žiak SŠ

- Žiaci z marginalizovanej rómskej komunity
- Žiaci zo sociálne a ekonomicky znevýhodneného prostredia
- Žiaci s nariadenou ústavnou alebo osobnou starostlivosťou
- Žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- Žiaci končiacich ročníkov
- Žiaci ohrození sociálno-patologickými javmi

Študent VŠ

- Študent z marginalizovanej rómskej komunity
- Študent zo sociálne a ekonomicky znevýhodneného prostredia
- Študent s nariadenou ústavnou alebo osobnou starostlivosťou
- Študent demotivovaný, váhavý, neistý

Migrant

- Osoba do 30 rokov, ktorá sa nachádza mimo územia štátu, ktorej je občanom alebo štátnym príslušníkom

3.2 MODEL CENTRA SPACE

I. ZÍSKAVANIE A ANALÝZA INFORMÁCIÍ O CIEĽOVEJ SKUPINE A PRÁCI S CIEĽOVOU SKUPINOU V PÔSOBNOSTI CENTRA A VYTVORENIE STRATEGICKÉHO DOKUMENTU

- **Analýza prostredia** - zber informácií a dát spojených s tým, v akom kontexte (spoločensko-sociálno-ekonomicko-kultúrnom) žije cieľová skupina. Napríklad demografické údaje a štruktúra - o aký počet cieľovej skupiny ide; v akom sú veku; aká je ich rodinná, sociálna, ekonomická situácia; aké majú možnosti na vzdelanie; aké majú možnosti zamestnania; aké možnosti majú vo voľnom čase; do koho kompetencie patria; kto sa o nich stará; aké inštitúcie a organizácie, aktéri sa im venujú; aká je ich úloha, či aké majú možnosti zapájať sa do života komunity. Rovnako zisťujeme, ktoré oblasti ešte nie sú pokryté.
- **Analýza stavu** - opis súčasného stavu informácii z analýzy prostredia – napríklad ktoré inštitúcie fungujú, ktoré nie; aké služby poskytujú; koľko osôb cieľovej skupiny ich navštevuje a využíva služby; či cieľová skupina využíva príležitosti, ktoré okolo seba majú alebo nie a prečo. V tejto časti analýzy sa snažíme nájsť prepojenie a súvislosti a porozumieť súčasnému stavu.

- **Mapovanie potrieb cieľovej skupiny** – zisťovanie potrieb cieľovej skupiny cez:
 - zdroje existujúcich informácií napr.: prieskumy a výskumy, ktoré zisťujú, akým celospoločenským alebo regionálnom výzvam cieľová skupina aktuálne čelí a čo je ich príčinou. Zdroje nám umožňujú zistiť, aké kompetencie cieľovej skupine chýbajú z pohľadu zamestnávateľov či nakoľko sa zaujímajú o veci verejné.
 - priame zisťovanie od cieľovej skupiny, kde zisťujeme čo im chýba, čomu by sa chceli venovať a ako, čo podľa nich funguje dobre a čo nie, o akých možnostiach vedia, prečo ich (ne)využívajú, čo naozaj chcú a čo z toho aj skutočne potrebujú. Realizujú sa formou dotazníkov, fokusových skupín, rozhovorov a prieskumu v teréne.
- **Mapovanie a identifikácia NEET a rizikových skupín NEET**
 - **Mapovanie NEET a faktorov vplyvujúcich na ich status**
 - Mapovanie aktuálneho postavenia NEET v rámci *pôsobnosti centra* smerom k ich zamestnateľnosti a identifikácia faktorov, ktoré ovplyvňujú ich status (mapovanie faktorov vplyvujúcich na status NEET u centra)
 - Mapovanie aktuálneho postavenia NEET v rámci *pôsobnosti inštitúcií a organizácií* smerom k ich zamestnateľnosti a identifikácia faktorov, ktoré ovplyvňujú ich status (mapovanie faktorov vplyvujúcich na status NEET u klientov inštitúcií a organizácií)
 - **Mapovanie skupín ohrozených NEET**
 - Mapovanie aktuálneho stavu potenciálne ohrozených žiakov končiacich ročníkov základných a stredných škôl a ich charakteristika s cieľom identifikácie kľúčových faktorov smerom k ohrozeniu statusom NEET realizované prostredníctvom osobných rozhovorov a dotazníkov
 - Mapovanie follow-up situácie u absolventov
- **Tvorba stratégie centra** - vytvorenie strategického dokumentu vychádzajúceho zo získaných informácií z analýzy prostredia, stavu, mapovania potrieb cieľovej skupiny, mapovania a identifikácie faktorov a ohrození vplyvujúcich na status NEET, obsahom, ktorého sú :
 - Prioritné oblasti práce s cieľovou skupinou
 - Akčný plán v rovine činností a aktivít Modelu centra práce s mládežou
 - Nástroje evalvácie jednotlivých cieľov akčného plánu a následná aktualizácia aktivít a činností vplyvujúcich na znižovanie početnosti NEET.
 - Evalvácia naplňovania stratégie a akčného plánu centra

II. OBLASŤ PRÁCE S CIEĽOVOU SKUPINOU A AKTÉROV V PÔSOBNOSTI CENTRA

- **Vytvorenie bezpečného priestoru a partnerstiev pre cieľovú skupinu a aktérov v regióne**
 - Spolubytie a prijatie v otvorenom priestore priateľskom k cieľovej skupine
 - Otvorené centrum pre cieľovú skupinu na zabezpečenie organizovaných záujmových a rozvojových aktivít
 - Otvorené centrum pre cieľovú skupinu, za účelom pre neformálneho stretávania sa
 - Poskytnutie možností využitia priestorov pre iné organizácie pracujúce s cieľovou skupinou
 - Sieťovanie partnerov/aktérov pracujúcich s cieľovou skupinou za účelom spolupráce
 - Organizovanie podujatí v spolupráci s partnermi
- **Zabezpečenie informovanosti o možnostiach, ponukách a súčasných trendoch**
 - Propagácia centra a partnerov na sociálnych sieťach
 - Sledovanie a sprostredkovanie informácií o súčasných trendoch, ponukách, aktivitách a možnostiach pre cieľovú skupinu
 - Získavanie a sprostredkovanie informácií o zahraničných stážach a výmenných pobytoch, dobrovoľníckych aktivitách, možnostiach rozvoja
- **Realizácia záujmových a rozvojových aktivít a činností s cieľom vytvorenia bezpečných vzťahov ako základného nástroja práce s cieľovou skupinou**
 - **Rozvojové a záujmové aktivity** – zamerané na zmysluplné trávenie času s ponukou voľnočasových aktivít s rozvojovým potenciálom, sú nástrojom na nadviazanie a rozvíjanie vzťahov so zamestnancami ako aj inými mladými ľuďmi.
 - **Dobrovoľnícke aktivity** - aktivity zamerané na smerovanie cieľovej skupiny k dobrovoľníctvu.
- **Podpora uplatniteľnosti a zamestnatel'nosti na trhu práce v regióne**
 - **Vytvorenie siete** spolupracujúcich inštitúcií, organizácií a zamestnávateľov regiónu v pôsobnosti centra z oblasti uplatniteľnosti a zamestnanosti cieľovej skupiny
 - **Získavanie a sprostredkovanie informácií o:**
 - kariérových a vzdelávacích príležitostiach
 - o pracovných príležitostiach zamestnávateľov v regiónoch, vrátane sociálnych podnikov
 - vzdelávaní na stredných a vysokých školách
 - ďalšieho vzdelávania a rekvalifikácie

- možnosti aktívnych opatreniach na trhu práce
- **Tvorba partnerstiev so zamestnávateľmi v regióne**
 - participácia zamestnávateľov v regióne pri možnostiach uplatniteľnosti a zamestnateľnosti znevýhodnených a zraniteľných osôb v rámci cieľovej skupiny
 - umožniť zamestnávateľom podieľať sa na rozvoji zručností cieľovej skupiny
- **Poskytovanie odborného kariérového poradenstva** v oblasti uplatniteľnosti a zamestnanosti na trhu práce - je profesionálna odborná činnosť, ktorej cieľom je sprevádzať mladého človeka pri voľbe či zmene študijného zamerania alebo povolania. Cieľom je aby človek získal prácu, prípadne (re)kvalifikáciu, v ktorej bude využívať čo do najväčšej možnej miery svoj potenciál a zvýši tak svoje šance na trhu práce.
- **Neformálne vzdelávanie v oblasti získavania zručnosti riadenia kariéry** : sebaexplorácia, kariérová explorácia, riadenie a plánovanie vlastnej profesijnej a vzdelávacej dráhy
- **Poskytovanie odborného poradenstva a podpory pri riešení životných situácií a zmien**
 - **Sieťovanie a spolupráca** s organizáciami poskytujúcimi poradenské služby pre vytvorenie podpornej siete pre klienta
 - **Realizácia koučovacích rozhovorov** - koučovanie je spôsob práce, ktorého cieľom je, aby si mladý človek pomenoval, akú zmenu potrebuje vo svojom živote, vo vzťahoch, alebo v škole dosiahnuť, môže si lepšie uvedomiť, kam sa potrebuje posunúť, smerovať v živote, premyslieť si, aké zručnosti sa potrebuje naučiť a aké kroky podniknúť, naučí sa, ako efektívnejšie využiť svoje silné stránky, zdroje a vnútornú motiváciu.
 - **Poskytovanie psychologického poradenstva** - Psychologická činnosť je zameraná najmä na pozorovanie, skúmanie, hodnotenie a zmenu správania mladého človeka, zvládanie náročných životných situácií, sebaopoznávanie, zvýšenie kompetencií, hľadanie vnútorných zdrojov, prinavrátenie duševnej pohody a zmenu sebahodnotenia.
 - **Poskytovanie sociálneho poradenstva** - Sociálne poradenstvo je profesionálna odborná činnosť, vykonávaná odborníkom a založená na vzťahu, podpore, sprevádzaní, rozvoji, optimálnom uplatnení klienta na jeho reálnej orientácii v živote.

- **Zvyšovanie vedomostí, zručností a postojov cieľovej skupiny cez neformálne vzdelávanie**
 - **Sieťovanie a spolupráca** s organizáciami, inštitúciami pôsobiacich v oblasti vzdelávania mládeže
 - **Dlhodobé programy neformálneho vzdelávania** osobného a sociálneho rozvoja mladých ľudí.
 - Rozvoj životných vedomostí, zručností a postojov založených na ucelenom systéme hodnôt. Životné zručnosti sú tie zručnosti, ktoré pomáhajú človeku efektívne zvládať bežné aj záťažové životné situácie a prispievajú k skvalitneniu jeho života.
 - Rozvoj osobnosti a vnútornej motivácie mladého človeka cez koučing
 - **Aktivity neformálneho vzdelávania** - Ide o krátkodobé aktivity zamerané na rozvíjanie osobnosti mladého človeka mimo formálneho vzdelávania a to najmä metódami prednášok, diskusií, workshopov, filmových klubov s diskusiou, živých knižníc - osobné a autentické výpovede a príbehy ľudí, ktorí zdieľajú svoju cestu životom, často i s prekážkami a i.
 - **Kreatívne a inovačné aktivity Innolabbu** - Innolabb ponúka v špeciálne upravenom priestore s technickým vybavením aktivity, ktoré sú určené na rozvoj kreatívnych, technických a digitálnych zručností, podpora podnikavosti
 - **Service learning** – získavanie a nadobúdanie nových vedomostí, zručností, postojov a skúseností cez pomoc iným, vzdelávanie k dobrovoľníctvu

4. VÝSTUPY ANALYTICKEJ ČASTI

Analytická časť obsahuje nasledujúce časti:

- **Analýza prostredia** - zber informácií a dát spojených s tým, v akom spoločensko-sociálno-ekonomicko-kultúrnom kontexte žije cieľová skupina
- **Analýza stavu** - opis súčasného stavu v rámci poskytovania a využívania služieb cieľovou skupinou v danom regióne
- **Mapovanie potrieb cieľovej skupiny** – zisťovanie potrieb cieľovej skupiny cez zdroje existujúcich informácií a priame zisťovanie od cieľovej skupiny

4.1 ANALÝZA PROSTREDIA A STAVU

Pri oslovovaní aktérov a inštitúcií v okrese sme vytvorili databázu, z ktorej sme pri následnej analýze vychádzali. Spracovávali sme konkrétne informácie: identifikačné údaje, oblasť pôsobenia s mládežou, popis a oblasť činnosti, počet klientov cieľovej skupiny a preberali sme možnosť spolupráce. Informácie sme prevažne získavali telefonickým rozhovorom príp. prostredníctvom e- mailu či osobným rozhovorom. Telefonické kontaktovanie bola najefektívnejšia forma. Na email odpovedali organizácie len zriedka.

Väčšina organizácií na náš záujem reagovala pozitívne, stretli sme však aj na niekoľko prekážok. Jednou z nich boli nedostatočné/skreslené informácie, ktoré sa nedali zistiť, keďže mnohé organizácie pozastavili svoju činnosť na niekoľko mesiacov. Taktiež nám nevedeli/nechceli poskytnúť informácie ohľadom zloženia a počtu ich klientov. V niektorých prípadoch vznikali aj obavy o stratu či prebratie klientov.

Ďalšou prekážkou bol aj fakt, že sme boli ako centrum neznámi, čo vzbudzovalo v niekoľkých prípadoch nedôveru. V danom čase sme nedisponovali web stránkou či sociálnymi sieťami, ani prospektami či inými informačnými materiálmi.

Školy v regióne reagovali zväčša pozitívne. Každé škole sme zaslali informačný email a následne sme ich aj telefonicky kontaktovali (viď. Tabuľka č. 1).

Tabuľka 1 Stredné a základné školy v regióne

<i>Stredné školy, spojené školy, gymnázia, vysoké školy</i>	<i>Základné školy</i>
Gymnázium Ľudovíta Štúra, Hronská, Zvolen	Základná škola Námestie mládeže, Zvolen
Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu Jabloňová, Zvolen	Základná škola Petra Jilemnického, Zvolen
Stredná odborná škola drevárska, Lučenecká cesta, Zvolen	Základná škola, Hrnčiarska Zvolen
Stredná zdravotnícka škola, J. Kozačka, Zvolen	Základná škola, Martina Rázusa, Zvolen
Stredná priemyselná škola dopravná, Sokolovská, Zvolen	Základná škola, J. Alexyho, Zvolen
Súkromná stredná odborná škola podnikania, Nám. mládeže, Zvolen	Súkromná základná umelecká škola Zvolen, Š. Moyzesa, Zvolen
Súkromná stredná športová škola PINK HARMONY, Jesenského, Zvolen	Základná umelecká škola, Nádvořná, Zvolen
Stredná odborná škola technická, J. Švermu, Zvolen	Základná škola svätého Dominika Savia, M. M. Hodžu
Súkromné konzervatórium PINK HARMONY, Jesenského, Zvolen	Súkromná základná škola pre žiakov s autizmom, Sokolská, Zvolen
Súkromná škola umeleckého priemyslu, Môťovská cesta, Zvolen	Špeciálna základná škola, Sokolská, Zvolen
Súkromná škola umeleckého priemyslu PINK HARMONY, Jesenského, Zvolen	Súkromná základná umelecká škola Quo Vadis, M. Rázusa, Zvolen

Technická univerzita vo Zvolene, T. G. Masaryka, Zvolen	Súkromná základná umelecká škola, J. Kozačeka, Zvolen
--	--

Zdroj: <http://www.zoznamskol.eu/typ/stredna-skola/?kraj=banskobystricky&okres=zvolen>

- počet stredných škôl vo Zvolene – 11 (z toho 5 súkromných) → spolu študentov cca 3000 /klesajúca tendencia/
- počet vysokých škôl vo Zvolene – 1 (verejná VŠ) → spolu študentov cca 2000/klesajúca tendencia/
- počet základných škôl vo Zvolene – 12
- počet centier voľného času – 5 (1 mestské, 3 súkromné, 1 cirkevné)
- počet oslovených organizácií pracujúcich s mládežou vo Zvolene – 24
- ostatné organizácie pracujúce s mládežou vo Zvolene – min. 6
- počet oslovených organizácií pracujúcich s mládežou v okolí – 29 (Podpoľanie)

V nasledujúcej tabuľke č. 2 uvádzame tiež zoznam spolupracujúcich organizácií:

Tabuľka 2 Zoznam spolupracujúcich organizácií

Organizácia/FO
Konekt, o.z. - poradenské centrum pre mladých
Združenie Slatinka, o.z.
Centrum voľného času DOMINO
Súkromné centrum voľného času
Súkromné centrum voľného času Quo vadis
Súkromné centrum voľného času „Heuréka“
Centrum voľného času ako súčasť ZŠ sv. D. Savia - cirkev
Centrum komunitného organizovania, o.z. Občianske centrum "OKO"
Centrum environmentálnej a etickej výchovy Živica, o.z. - EduPoint, Komenského inštitút a iné projekty
Centrum pre trvalo udržateľné alternatívy, o.z.
Správa Chránenej krajiny oblasti biosférickej rezervácie Poľana
Krajská knižnica Ľudovíta Štúra vo Zvolene
Slovenská lesnícka a drevárska knižnica pri Technickej univerzite vo Zvolene

Podpolianske osvetové stredisko
Zvolenský zámok – Slovenská národná galéria
Dom kultúry Železníc Slovenskej republiky Zvolen
Thalia Teatro, o.z. - pre deti a mládež
Dobré umenie v Galérii na Tehelnej, o.z.
Zvolenské kultúrne centrum - Stará radnica
Drumbľa - Komunitné centrum, o.z.
Celé Slovensko číta deťom, o.z.
Dlhý, široký a bystrozraký, o. z.
Komunitné centrum Romano Jilo
Spoločnosť priateľov detí z detských domovov Úsmev ako dar, o.z.
Stredné školy a vysoká škola
Stredná odborná škola hotelových služieb a obchodu
Stredná odborná škola drevárska
Gymnázium Ľudovíta Štúra
Stredná zdravotnícka škola
Stredná priemyselná škola dopravná
Technická univerzita vo Zvolene
Súkromná stredná odborná škola podnikania
Súkromná stredná športová škola PINK HARMONY
Stredná odborná škola technická
Súkromné konzervatórium PINK HARMONY
Súkromná škola umeleckého priemyslu
Súkromná škola umeleckého priemyslu PINK HARMONY
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Ostatné organizácie pracujúce s mládežou
Akadémia vzdelávania Zvolen, o.z.

EnviroStopa Zvolen
Útulok Nádej Zvolen
Zaježka
Lesnícke a drevárske múzeum Zvolen
Očami prírody - spolok mladých činných v eko oblasti

Zdroj: Strategický plán práce s deťmi a mladými ľuďmi v meste Zvolen na roky 2020 – 2030

4.1.1 Relevantné demografické ukazovatele v okrese Zvolen

Pre potreby analýzy sme vybrali niektoré demografické údaje, ktoré sú jedným z podkladov pre tvorbu plánu činnosti Centra práce s mládežou Space vo Zvolene. V nasledujúcich tabuľkách č. 3- 4 je uvedené rozloženie na základe pohlavia, veková štruktúra obyvateľov, najvyššia dosiahnutá úroveň vzdelania v okrese Zvolen a niekoľko najaktuálnejších dát zo štatistiky úradu práce o prírastkoch uchádzačov o zamestnanie. Informácie pochádzajú zo Sčítania obyvateľov domov a bytov 2021 a dát Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen dostupných na webovej stránke.

Tabuľka 3 Rozdelenie obyvateľov na základe pohlavia v okrese Zvolen

Spolu	Muži (abs.)	Muži (%)	Ženy (abs.)	Ženy (%)
66750	32086	48,07	34664	51,93

Zdroj: Štruktúra obyvateľstva v meste Zvolen/Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

Tabuľka 4 Počet mladých ľudí (podľa veku a pohlavia)

Žena (13-18r.)	Žena (19-24r.)	Žena (25-30r.)	Muž (13-18r.)	Muž (19-24r.)	Muž (25-30r.)
294	264	345	318	292	346
315	305	350	317	325	402
266	302	375	302	322	414
323	311	461	318	334	408
301	299	463	284	331	484
283	333	424	300	366	448
1782	1814	2418	1839	1970	2502

Zdroj: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny

4.1.2 Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen

Podľa údajov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen k 30. aprílu 2022 je v okrese Zvolen 1818 evidovaných nezamestnaných. Z celkového počtu predstavuje 959 žien. Veková štruktúra nezamestnaných spadajúcich do cieľových skupín projektu je nasledovná: vo veku do 20 rokov je 22 uchádzačov o zamestnanie, od 21 do 24 rokov je 142 uchádzačov a vo veku od 25 od 29 rokov je 165 uchádzačov o zamestnanie. Súčet predstavuje približne 18 % počtu nezamestnaných v okrese Zvolen.

Z aktuálnych demografických trendov vyplýva, že podiel mladých ľudí v meste Zvolen sa bude znižovať a populácia mesta bude starnúť. To môže vytvárať tlak na uplatnenie mladých ľudí na pracovnom trhu, kde budú nahrádzať silnejšie generácie odchádzajúce do dôchodku alebo tiež vytvárať nové pozície. Je dobrou správou, že mladí ľudia tvoria menší podiel z evidovaných nezamestnaných obyvateľov, hlavnou príčinou je výrazné celkové zníženie nezamestnanosti. Pre úspešnosť mladých ľudí je mimoriadne dôležité, aby školy pripravovali svojich absolventov podľa požiadaviek pracovného trhu a zároveň reflektovali na meniace sa potreby trhu práce. Mladí ľudia do 29 rokov sú skupinou, ktorá je potenciálne ohrozená nezamestnanosťou v období ekonomickej krízy alebo postupnej recesie. Z tohto dôvodu je potrebné klásť kontinuálne veľký dôraz na podporu kvalitnej prípravy mladých ľudí na ich pracovné uplatnenie v budúcnosti, napr. dôraz na odborné vzdelávanie a zároveň komplexnú a flexibilnú prípravu v zmysle zručností pre život (viď. Tabuľka č. 5-8).

Tabuľka 5 Počet obyvateľov podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania v okrese Zvolen (k 1.1.2021)

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet obyvateľov
Bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	6649
Základné vzdelanie	9279
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	10 698
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	18 972
Vyššie odborné vzdelanie	3 100
Vysokoškolské vzdelanie	15 309
Bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	116
Nezistené	2 627

Zdroj: <https://www.scitanie.sk/obyvatelia/zakladne-vysledky/struktura-obyvatelstva-podla-vzdelania/SR/SKO/SR>

Tabuľka 6 Základné ukazovatele o zaradených UoZ na území Zvolena za prvé 4 mesiace (január-apríl) v roku 2022

	Január	Február	Marec	Apríl
Absolventi VŠ	3	3	0	4
Absolventi SŠ	10	6	8	11
Absolventi spolu	13	9	8	15
Mladiství po skončení SŠ	0	0	0	0
Mladiství s ukončenou ZŠ	0	0	1	0
Mladiství s neukončenou ZŠ	0	0	0	0
Mladiství spolu	0	0	1	0

Zdroj: https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450

Tabuľka 7 Mesačné štatistiky o UoZ na území Zvolena za prvé 4 mesiace (január-apríl) v roku 2022

		Mesiac			
		Január	Február	Marec	Apríl
Stupeň vzdelania	Prítok UoZ spolu	247	131	159	156
	Neukončené základné vzdelanie	0	0	0	1
	Základné vzdelanie	35	17	19	26
	Nižšie stredné odborné vzdelanie	1	1	0	1
	Stredné odborné vzdelanie	54	26	36	27
	Úplné stredné odborné vzdelanie	94	44	58	56
	Úplné stredné všeobecné vzdelanie	11	12	12	9
	Vyššie odborné vzdelanie	1	0	0	1
	Vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa	5	5	3	5
	Vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa	40	24	30	30
	Vysokoškolské vzdelanie tretieho stupňa	6	1	0	0
	N/A	0	1	1	0

Zdroj: https://www.upsvr.gov.sk/statistiky/nezamestnanost-mesacne-statistiky/2022.html?page_id=1153450

4.1.3 Analýza organizácií a aktérov z pohľadu oblasti záujmu

Tabuľka 8 Potenciál spolupráce s organizáciami

Organizácia/inštitúcia	Potenciál spolupráce
Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie Regionálne centrum kariéry - NP1	Podpora práce s klientom- psychologické a kariérové poradenstvo, zdieľanie informácií a spolupráca so školami, prevencia, organizovanie spoločných podujatí a workshopov
Podpolianske osvetové stredisko Drumbľa o.z. Živica o.z. Zaježka Združenie Slatinka o.z. Thalia Teatro o.z., pre deti a mládež Očami prírody Komunitné centrum OKO	Spoločné kultúrne komunitné akcie, posielanie dobrovoľníkov, prepájanie cieľových skupín, zdieľanie dobrej praxe, organizovanie spoločných aktivít a workshopov
Súkromné centrum voľného času Quo Vadis Súkromné centrum voľného času Heuréka Centrum voľného času Domino Človek v ohrození o.z.	Spoločné komunitné akcie, prepájanie cieľových skupín, zdieľanie dobrej praxe, organizovanie spoločných aktivít a workshopov, podpora adaptácie migrantov
Knižnica TUZVO Krajská knižnica Ľ. Štúra Celé Slovensko číta deťom	Spolupráca na školách, Spoločné aktivity a podujatia, Spolupráca pri spoločných klientoch
Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen	Nezamestnaní, skupinové kariérové poradenstvo, psychosociálna podpora, koučing, motivácia organizovanie spoločných podujatí, workshopov
Komunitné centrum Romano Jilo	Spolupráca s mládežou MRK, potenciálni NEET, kariérové poradenstvo, sociálno-psychologické poradenstvo a podpora, koučing, motivácia, prevencia, záujmová činnosť, organizovanie spoločných podujatí, workshopov

Technická univerzita vo Zvolene	Spolupráca pri kariérovom a psychologickom poradenstve, prevencia, organizovanie spoločných podujatí, workshopov, dobrovoľníctvo, sprostredkovávanie informácií
DORKA n.o. Centrum pre deti a rodiny Tŕnie Charita sv. Alžbety Domov sociálnych služieb Symbia	Spolupráca pri spoločných klientoch, potenciálni NEET, podpora, motivácia, koučing, prax v spriaznených inštitúciách, dobrovoľníctvo
Akadémia vzdelávania Zvolen o.z.	Koučing, motivácia, organizovanie spoločných podujatí, workshopov
Návrat – Resocializácia drogovu závislých osôb	Spolupráca s cieľovou skupinou, potenciálni NEET, kariérové poradenstvo, sociálno psychologické poradenstvo a podpora, koučing, motivácia, prevencia, záujmová činnosť, organizovanie spoločných podujatí, workshopov

Zdroj: Vlastné spracovanie

Do analýzy sme nezahrnuli súkromné spoločnosti a organizácie poskytujúce služby psychologického a kariérového poradenstva v regióne za úplaty, resp. nie bezplatne. Kariérové poradenstvo a psychologické poradenstvo poskytujú aj školy. Všeobecne radíme organizácie do kategórií: sieť podpory klienta, sieť spolupráce na aktivitách a sieť šírenia informácií o aktivitách. Poskytovanie sociálnych a psychologických služieb v meste bezplatne zabezpečuje Úrad práce sociálnych vecí a rodiny, DORKA n.o., Charita sv. Alžbety, Komunitné centrum Romano Jilo.

Sieť podpory

V regióne venujú podpore zamestnávania a kariérového poradenstva pozornosť Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP), Regionálne centrá kariéry a školy. Zistili sme, že z pohľadu mladých sú poskytované služby nedostatočné a často i nedostupné hlavne na úrovni škôl a to z kapacitných či časových dôvodov.

Rozvoj zručností

Trávenie voľného času v meste Zvolen zabezpečujú napríklad centrá voľného času, ktorých je v regióne najmenej päť. Možnosti trávenia času v priestore pre mladých zastrešovala organizácia Konekt, ktorá sa venovala aj možnostiam osobnostného rastu. Dnes je jej ďalšia činnosť otázná. V meste aktuálne vznikla aj horolezecká stena "šopa", ktorú si mladí ľudia želali.

Komunita a dobrovoľníctvo

O zapájanie do života komunity sa snažia hlavne organizácie súvisiace s ekológiou a životným prostredím - Živica, Slatinka, Očami prírody a sídliskové komunity.

Možnosti zapájania sa do politického diania sa neobjavili v žiadnej z oslovených organizácií.

Ak by sme organizácie triedili podľa cieľovej skupiny, ktorej sa prioritne venujú, vyzeralo by to pravdepodobne nasledovne:

Slatinka o.z., Domov sociálnych služieb Symbia, Komunitné centrum Romano Jilo, Knižnica TUZVO, Knižnica Ľudovíta Štúra mládež so zdravotným znevýhodnením (s autizmom, so zrakovým a telesným znevýhodnením, deťom so zníženým intelektom rôzneho stupňa), klientom Centra pre deti a rodiny, a mladým dospelým sa primárne venujú centrá pre deti a rodiny, sociálne znevýhodneným, týraným matkám a matkám samoživiteľkám sa venuje prioritne DORKA Zvolen, podporu pre MRK zastrešuje Komunitné centrum Romano Jilo. Podporu ľuďom bez domova poskytuje Útulok Nádej.

Aktuálne sa rozbiehajúce centrá kariéry v regióne cieľia svoje aktivity najmä končiacim ročníkom ZŠ a SŠ a VŠ.

Reakciou na vojnu je zvýšená produkcia aktivít pre cieľovú skupinu migrantov a vojnových utečencov - súkromné centrum voľného času Quo vadis o.z., OKO – komunitné centrum, Podpolianske osvetové stredisko...

Žiadna z oslovených organizácií sa prioritne nevenuje cieľovej skupine mladých ľudí ohrozených statusom NEET. Táto skupina je zachytená skôr príležitostne niektorými organizáciami (Slatinka o.z., DORKA n.o., Knižnica TUZVO, Knižnica Ľudovíta Štúra, a.i.), ktoré organizujú aktivity zamerané pre širokú verejnosť. Zachytávajú teda aj časť uvedených cieľových skupín, avšak nie je možné určiť a zmerať, ktoré konkrétne (viď. Tabuľka č. 9-10).

Tabuľka 9 Organizácie pracujúce s konkrétnou cieľovou skupinou

Cieľové skupiny inštitúcií, organizácií a aktérov v okrese
<i>Mládež so zdravotným znevýhodnením: deti s autizmom, deti so zrakovým a telesným znevýhodnením, deti so zníženým intelektom rôzneho stupňa (Slatinka o.z., Domov sociálnych služieb Symbia, Knižnica TUZVO, Knižnica Ľudovíta Štúra,...)</i>
<i>Klienti Centra pre deti a rodiny, sociálne znevýhodnení, MRK a bezdomovci (Centrum pre deti a rodiny Trnava, Komunitné centrum Romano Jilo, Charita sv. Alžbety Zvolen, Dominikánsky konvent Zvolen...)</i>

<i>Končiace ročníky ZŠ a SŠ a VŠ (Regionálne centrá kariéry BBSK,...)</i>
<i>Migranti (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, Knižnica Ľudovíta Štúra, Quo Vadis o.z.,...)</i>
<i>Mladí ľudia so statusom NEET (Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, ostatné organizácie sa nevenujú prioritne uvedenej cieľovej skupine, ale zachytávajú ju)</i>
<i>Týrané matky, matky samoživiteľky (DORKA n.o., Centrum pre deti a rodiny Trnava,...)</i>
<i>Drogovo závislí (Návrat - Resocializácia drogovu závislých osôb,...)</i>

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka 10 Oblasť záujmu organizácií

Oblasť záujmu inštitúcií, organizácií a aktérov v okrese
Šport, voľný čas: futbal, hokej, lezecká stena, plávanie/Centrum voľného času - Domino, Súkromné centrum voľného času Heureka, Súkromné centrum voľného času Quo Vadis, krúžky, lezecká stena Šopa
Výchova a vzdelávanie: SŠ, ZŠ
Životné prostredie: Živica, Slatinka, OKO, Centrum pre trvalo udržateľné alternatívy, Očami prírody
Zdravie: Červený kríž
Kultúra a umenie: Slovenská národná galéria na zámku, Podpolianske osvetové stredisko, Stará radnica, Galéria na Tehelnej, Divadlo J.G. Tajovského, Drumbľa o.z.
Rozvoj kultúry/komunity: Stará radnica, Divadlo J.G. Tajovského, Slovenská národná galéria na zámku
Podpora tvorivosti a podnikania: Rozbehni sa/online priestor
Informácie a poradenstvo: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Centrum pedagogicko- psychologického poradenstva a prevencie
Dobrovoľníctvo: Červený kríž, Centrum dobrovoľníctva, 123. Zbor rytiera Donča Zvolen/skauti
Sociálne začlenenie: Komunitné centrá OKO, Komunitné centrum Romano Jilo/Unionka, Balkán, Drumbľa o.z.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Oblasti záujmu a činnosti s cieľovej skupinou, ktoré vyplývajú zo siete oblastí záujmu a práce s mládežou v našom okrese (viď. Tabuľka č. 11):

Tabuľka 11 Oblasť záujmu a činnosti s cieľovou skupinou podľa zastúpenia organizáciami v našom okrese

<i>Zastúpenie organizáciami</i>	<i>Oblasť záujmu/činnosti</i>
Najviac zastúpené	Voľnočasové športové aktivity, kultúrne aktivity
Menej zastúpené	Neformálne vzdelávanie, mentoring, psychologické poradenstvo, sociálne poradenstvo, dobrovoľnícke aktivity, komunitné aktivity, medziorganizačné sieťovanie a spolupráca v oblasti neformálneho vzdelávania, kariérové poradenstvo
Najmenej zastúpené	Koučing; politické aktivity; organizácia spol. podujatí; bezpečný priestor na: tvorbu a podporu komunity, vypočutie, zdieľanie, rozvoj kreatívnych, inovačných, životných, sociálnych zelených a digitálnych zručností; sprostredkovanie informácií o iných organizáciách a ich aktivitách, vzdelávaní, dobrovoľníctve, zahraničných stážach a výmenných pobytoch; záujem o potreby, problémy a prežívanie mládeže

Zdroj: Vlastné spracovanie

Počas kontaktovania nás príjemne prekvapil prístup väčšiny oslovených organizácií, ktoré uvítali možnosť spolupráce s našim centrom, čím sa postupne vytvárala aj väčšia sieť spolupráce. Za nepríjemné prekvapenie považujeme fakt, že napriek tomu, že je vo Zvolene pomerne veľké množstvo organizácií, ktoré sa venujú aj práci s mládežou, navzájom nie sú prepojené a často o sebe ani nevedia. Všetky informácie sme získali kontaktovaním organizácií a mapovaním ich činnosti v rokoch 2019 - 2021 a plánovaných aktivít na rok 2022 (viď. Príloha č. 7).

4.1.4 Analýza organizácií a aktérov z pohľadu práce s cieľovou skupinou

Analýza prostredia v regióne ukázala, že organizácie nepokrývajú všetky cieľové skupiny projektu. Pri väčšine organizácií sme sa stretli so širokým záberom na cieľové skupiny, avšak tu prichádzame na problém, že v niektorých prípadoch sa s cieľovou skupinou nepracuje do hĺbky, čo z ľudského hľadiska nie je možné. Na základe týchto zistení sa zdá, že najmenej pozornosti v regióne je venované rizikovým skupinám.

Vyššiu mieru zastúpenia činností a služieb pozorujeme v oblasti psychologického poradenstva, to sa však venuje skôr mladším žiakom a študentom v rámci školskej dochádzky. Psychologické

poradenstvo na školách sa postupne rozvíja, napriek tomu je podceňované. Rolu zohráva nedostatok personálu a času.

Podpora mladých v oblasti mentoringu a koučingu v našom regióne nie je veľmi rozvinutá. Z výsledkov, ktoré zo zisťovania máme sme si všimli abstinujúce neformálne vzdelávanie cez outdoor aktivity a politické dianie, resp. zapájanie sa do aktivít tohoto druhu.

Organizáciami najlepšie pokryté oblasti sú neformálne vzdelávanie a voľnočasové aktivity – hlavne od centier voľného času a komunitných centier. Vo svojom portfóliu majú širšiu ponuku aktivít a pokrývajú rôzne vekové skupiny.

Dobrovoľnícke a komunitné aktivity majú v rámci svojho programu len niektoré organizácie. Jedná sa hlavne o tie, ktoré sa venujú ekológii. Politické služby a aktivity nepokrýva žiadna skupina.

Cieľové skupiny, ktoré nevieme zhodnotiť z dôvodu nejednoznačnosti kritérií posúdenia či nedostatočného zastúpenia sú: osoby s látkovými a inými závislosťami; matky, viac ako 12 mesiacov na materskej dovolenke; jednorodičia; MRK s neukončeným vzdelaním; mladí s výchovnými poruchami; bývalí klienti Centra pre deti a rodiny; zdravotne postihnutí; osoby, ktoré potrebujú starostlivosť.

Na základe zistení, ktoré sme získali vďaka analýze prostredia sme zistili, že v okrese sa nedostatočne venuje pozornosť mladým, ktorý končia ročníky základnej a strednej školy a študentom vysokej školy, ktorí navštevujú prvý ročník. Sú to mladí ľudia, ktorí sa rozhodujú, akým smerom sa vydajú v ústrety života a práve nedostatočne zvážené rozhodnutie im môže skaziť dobré vyhliadky pre ich budúcnosť. O týchto problémoch v okrese organizácie vedia, ale práve kvôli potrebe hĺbkovej diagnostiky sa s nimi pracuje ťažko.

Cieľová skupina, ktorá je zastúpená v početnom množstve v regióne je najmä z marginalizovanej komunity, a tiež klienti Centra pre deti a rodiny. V súčasnej situácii sa k nim pridávajú aj mladí ľudia z Ukrajiny, kde sa zmenila politická situácia. S uvedenými cieľovými skupinami v projekte budeme naďalej pracovať a mapovať organizácie, ktoré s nimi pracujú.

Cieľové skupiny, ktoré vypadli zo siete inštitucionálnej a neformálnej pomoci a podpory v okrese:

Najmenej zachytené cieľové skupiny:

- ženy- matky – najmä tie ktoré neboli nikdy aktívne na trhu práce z dôvodu materskej, rodičovskej dovolenky, bez ukončeného vzdelania, dlhodobo nezamestnané ženy (do 26 rokov nezamestnané viac ako 6 mesiacov, po 26 nezamestnané viac ako 12 mesiacov)
- jednorodičia

- ohrození mladí - najmä bezdomovci, mladí so sociálno-patologickými javmi (kriminalita a iné rizikové správanie)
- absolventi SŠ a gymnázií

Cieľové skupiny zachytené rôznymi organizáciami, ale aj naďalej potrebujúce podporu:

- MRK – najmä príslušníci MRK ktorí nemajú ukončené vzdelanie, sú dlhodobo nezamestnaní, majú znevýhodnené životné podmienky (ekonomické, sociálne, bytové, segregácia), so sociálno-patologickými problémami, s výchovnými poruchami
- migranti - momentálne najmä utečenci z Ukrajiny (2022)
- žiaci ZŠ a SŠ - najmä žiaci s predčasne ukončenou školskou dochádzkou, končiace ročníky, nerozhodnutí - tí ktorí nevedia čo chcú, s poruchami správania, so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, zdravotne, sociálne, ekonomicky znevýhodnení
- súčasní a bývalí klienti Centier pre deti a rodiny
- osoby so zdravotným postihnutím- najmä osoby s telesným postihnutím, mentálnym postihnutím, osoby potrebujúce starostlivosť
- ohrození mladí - najmä dlhodobo nezamestnaní (do 26 rokov nezamestnaní viac ako 6 mesiacov, po 26 nezamestnaní viac ako 12 mesiacov), mladí trpiaci drogovou alebo inou závislosťou, bezdomovci, mladí so sociálno-patologickými javmi (kriminalita a iné rizikové správanie)

Spomenuté cieľové skupiny sme zvolili na základe dostupných informácií z analýzy prostredia, z demografickej štruktúry a z mapovania organizácií pracujúcich s mladými ľuďmi.

Cieľové skupiny, na ktoré chce Centrum práce s mládežou vo Zvolene zamerať pozornosť (viď. Tabuľka 12):

Tabuľka 12 Cieľové skupiny so zvýšenou mierou pozornosti Centra práce s mládežou Zvolen podľa priority

Priorita	Cieľová skupina	Bližšie zadefinovanie
1.	Žiaci ZŠ	• predčasne ukončená školská dochádzka • končiace ročníky (8. a 9.) • nerozhodnutí – tí, čo nevedia čo chcú ďalej • zdravotne, sociálne, ekonomicky znevýhodnení
	Žiaci SŠ	• končiace ročníky

		- so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami - s poruchami správania - absolventi SŠ a gymnázií
	Študenti VŠ	prvé ročníky (predčasné ukončenie štúdia)
2.	MRK	všetky skupiny (vid'. podkapitola 3.1)
	Ohrození mladí	sociálno-patologickými javmi
	Migranti	momentálne, najmä migranti z Ukrajiny
3.	Ženy	všetky skupiny (vid'. podkapitola 3.1)
4.	Ľudia so zdravotným znevýhodnením	

4.1.5 Príležitosti zachytené v rámci analýzy prostredia a stavu

Z komunikácie, ktorá prebiehala medzi nami a inými organizáciami sme zistili, že najvýraznejšou potrebou v meste je sieťovanie a prepájanie organizácii, ktoré pracujú s mladými. Je nevyhnutné, aby organizácie o svojej existencii a aktivitách navzájom vedeli. Tým, že naše centrum nadviazalo spoluprácu s týmito organizáciami a vie o ich aktivitách, dokáže prepojiť jednotlivé organizácie, a zároveň informovať mladých o ich ponuke a možnostiach, ktoré majú.

V rámci nášho centra Space Zvolen vieme poskytnúť mládeži a celej cieľovej skupine v okrese také služby, o ktoré je v meste záujem a nie sú dostatočne pokryté inými organizáciami, hlavne z kapacitných dôvodov. Dobrým príkladom na spomenutú situáciu je napríklad potreba Technickej Univerzity vo Zvolene. V ich možnostiach nie je dostatočne možné poskytnúť psychologické poradenstvo, na čo naše centrum možnosti aj kapacitu má. V rámci kariérového poradenstva túto možnosť vôbec nemajú. Predpokladali totiž, že ju potrebovať ani nebudú. Realita ukázala, že v rámci štúdia, hlavne v prvých ročníkoch univerzita zaznamenáva veľký odliv študentov. To naše kariérové poradenstvo môže ošetriť. Poradenstvom v tejto oblasti vieme predchádzať rýchlemu upadnutiu do statusu NEET.

Naše centrum vidí príležitosti aj v odkrývaní talentov v mladých ľuďoch a v ich nasmerovaní.

Organizácie v meste a v jeho blízkom okolí sa zameriavajú hlavne na voľnočasové aktivity. Svedčí o tom množstvo centier voľného času. Na základe komunikácie s nimi, ale vieme, že sa venujú hlavne deťom do 13 rokov a teda naša cieľová skupina u nich nie je pokrytá. Radi by sa venovali aj im, ale mladí nepovažujú centrum voľného času za atraktívne. V čom naše centrum môže

vyniknúť. Keďže poskytujeme hlavne neformálne vzdelávanie, poradenstvá ale aj voľnočasové aktivity práve pre túto cieľovú skupinu.

Veľkou výhodou je, že mladí, ktorí navštevujú naše centrum sa premiešavajú. Prichádzajú z rôzneho prostredia, s rôznymi znevýhodneniami a z rôznymi potrebami. Vďaka premiešaniu u nich vieme podporiť toleranciu a silnejší rozvoj ich životných zručností.

V rámci našich služieb vieme pokryť aj početnú rómsku komunitu sídliaču v mestskej časti Balkán. Táto skupina prejavila záujem o rozvoj životných zručností cez neformálne vzdelávanie a kariérové poradenstvo.

Potrebu bývalých a súčasných klientov Centra pre deti a rodiny v súčasnosti nemáme zmapovanú.

To že naše centrum má svoje opodstatnenie ukázal aj fakt, že nás kontaktovali a vyhľadali mladí so zdravotným znevýhodnením, ktorý potrebujú tak psychologické aj kariérové poradenstvo.

Space Zvolen je aktuálne obsadené jedným psychológom, jednou kariérovou poradkyňou a jednou odbornou pracovníčkou špecializujúcou sa na neformálne a zážitkové vzdelávanie, rozvoj zelených a životných zručností. Koordinátorka centra má zároveň skúsenosti s deťmi a mládežou, ktoré boli zverené do ústavnej starostlivosti.

Na základe spomenutých skutočností s prihliadnutím na naše možnosti a skúsenosti nás priviedli k rozhodnutiu pracovať práve s uvedenými cieľovými skupinami.

4.2 MAPOVANIE POTRIEB CIEĽOVEJ SKUPINY

Spolu sme realizovali 711 kontaktov s mladými ľuďmi. Z toho bolo 71 účastníkov fokusových skupín, 610 odpovedí na dotazník a 30 rozhovorov v teréne. Dáta sme zbierali v období október 2021 až apríl 2022 a informácie neustále dopĺňame.

Dôležitou súčasťou prípravy stratégie bolo zisťovanie konkrétnych potrieb mladých ľudí v mieste pôsobenia nášho centra. Potreby cieľovej skupiny sme zisťovali prostredníctvom viacerých metód. Najviac zistení sa nám podarilo získať metódou fokusových skupín, metódou online dotazníkov a metódou terénneho prieskumu. Konkrétne do mapovania bolo zapojených 21 škôl, a to boli základné i stredné školy v meste, niekoľko respondentov sme získali aj na Technickej univerzite vo Zvolene. Do mapovania boli zapojené aj inštitúcie, ktoré sme nakontaktovali vo fáze analýzy prostredia. Konkrétne to boli tieto inštitúcie: Mesto Zvolen, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo Zvolene, Stredoškolský internát na ul. J. Švermu 14, Zvolen, Komunitné centrum Romano Jilo a Podpolianske osvetové stredisko.

4.2.1 Fokusové skupiny

Do zisťovania potrieb mládeže metódou fokusových skupín sa nám podarilo zapojiť 71 respondentov. Viedli sme 15 fokusových skupín. Využili sme umiestnenie nášho centra priamo na Združenom stredoškolskom internáte. Tu sme viedli 8 fokusových skupín, na ktorých sa zúčastnilo celkom 43 mladých ľudí zo Združeného stredoškolského internátu. Ďalšie 3 fokusové skupiny sa nám podarilo zrealizovať v spolupráci s Romano Jilo v komunitnom centre. Na týchto skupinách sme získali dôležité a cenné informácie od 13 respondentov z prostredia MRK. Nemenej dôležité a cenné poznatky máme zo štyroch fokusových skupín zrealizovaných v prostredí Centra pre deti a rodiny Trnava, čo sa nám podarilo vďaka našej pracovníčke a jej pracovným kontaktom s týmto zariadením. Získali sme odpovede od 23 respondentov vo veku od 13 do 18 rokov, ktorí momentálne žijú v Centre pre deti a rodiny, a pochádzajú z prostredia MRK. Podrobný prehľad o fokusových skupinách vid'. Príloha č. 8.

Na priebeh fokusových skupín sme sa starostlivo pripravovali, brali sme do úvahy aj to, s akými respondentmi budeme skupinu viesť. Fokusové skupiny v prostredí stredoškolského internátu sme viedli v tíme viacerých našich pracovníkov. Na začiatku sme navodili príjemnú atmosféru, zoznámili sme sa s mladými ľuďmi. Po úvodnom slove sme pokračovali zážitkovou aktivitou, ktorej cieľom bolo zistiť najmä potreby mladých respondentov, ich spôsoby trávenia voľného času, ich záujmy, nápady na trávenie voľného času. Po zážitkovej aktivite nasledovala otvorená diskusia o potenciálnych príležitostiach v centre. Fokusové skupiny sme zakončili pozvaním na pizzu. Pri spoločnom stole sa rozprúdili rozhovory, ktoré nám priniesli mnohé ďalšie cenné informácie od mladých ľudí. Potešilo nás, že mladí ľudia ocenili takéto stretnutie, páčilo sa im, že konečne niekto vypočul a berie ich názory. Jedno dievča nám povedalo: „*Wau, takéto niečo som za dva roky na intráku ešte nezažila*“ (Študentka SŠ).

Nadviazané kontakty z fokusových skupín v prostredí internátu sme zúročili pri prerábke priestorov nášho Centra. Mladí ľudia nám niekoľkokrát poskytli pomoc pri rekonštrukčných prácach interiéru, najmä pri maľovaní a upratovaní.

Fokusové skupiny v prostredí Centra pre deti a rodiny boli v réžii našej pracovníčky, ktorá po naštudovaní metodiky viedla fokusové skupiny priamo v zariadení. Klienti Centra pre deti a rodiny a vychovávatelia prijali toto zisťovanie potrieb ako zaujímavý nápad, aj pre nich samotných zistenia priniesli niekoľko zaujímavých informácií.

4.2.2 Dotazníky

Dotazníková forma získavania informácií mala - vzhľadom na vtedy aktuálnu epidemiologickú situáciu a dostupnú formu - najväčší dosah. Dotazník sme pripravili spoločne v tíme

a po odsúhlasení sme ho distribuovali na 20 základných a stredných škôl, na vysokú školu, aj medzi mladých ľudí v okrese Zvolen, ktorí študujú mimo mesto alebo už pracujú.

Celkovo sme spracovali 610 dotazníkov vyplnených online. Tento vysoký počet sa nám podarilo dosiahnuť aj s pomocou Odboru školstva v meste Zvolen, ktorý urgovoal základné školy k zodpovednému prístupu k distribuovaným dotazníkom na školy. Distribuovali sme aj dotazníky v tlačenej forme, ale táto forma nemala očakávaný efekt návratnosti, hoci bol o takýto typ dotazníkov vyslovený záujem zo strany škôl.

Na základe kvalitatívnej a kvantitatívnej analýzy vyjadrení respondentov v jednotlivých otázkach sme spracovali výsledky dotazníka. Získali sme nielen informácie o trávení voľného času medzi mladými v mieste nášho Centra, ale aj informácie o potrebách našej cieľovej skupiny. V prílohe č. 8 je vyjadrené kvantitatívne i kvalitatívne zastúpenie rozdelené na základe použitých metód analýzy potrieb u cieľovej skupiny ako aj celkový počet respondentov.

4.2.3 Terénna práca

Tretou metódou získavania informácií o potrebách mladých bola terénna práca. Oslovovali sme mladých ľudí na uliciach a v centre mesta Zvolen. Po krátkom predstavení nášho Centra sme sa dopytovali okrem iného na aktuálne trávenie voľného času, na potreby respondentov v tejto oblasti, poprípade na ich nápady, čo by radi robili v blízkej budúcnosti. Práca v teréne bola zaujímavá a stretli sme sa s pozitívnym prístupom u všetkých 30 oslovených respondentov, z ktorých bolo 18 mužov a 12 žien vo veku od 13 do 30 rokov. Odpovede sme spracovali do prílohy č. 8.

Najpočetnejšiu skupinu zapojenú do mapovania potrieb mladých ľudí v mieste nášho Centra tvorili žiaci končiacich ročníkov základných škôl a študenti stredných škôl. Oslovili sme aj skupinu MRK, ktorá je ohrozená generačnou chudobou, nedostatočným vzdelaním a má špecifické potreby. Oslovení boli aj mladí ľudia z Centier pre deti a rodiny, aj z organizácie DORKA, ktorá zastrešuje sociálne znevýhodnených. Oslovení boli aj dlhodobo nezamestnaní, prostredníctvom pracovníčky na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen. Žiaľ, od tejto skupiny do prípravy stratégie nemáme spätnú väzbu.

Prekážkami pri mapovaní potrieb sme sa síce nedali zastaviť, no boli faktorom, ktorý tento proces poznačil. Pri fokusových skupinách sme museli obmedzovať počty účastníkov vzhľadom na epidemiologické opatrenia. Priebeh fokusových skupín sme absolvovali v respirátoroch, čo na pohode účastníkov nepridalo. Fokusové skupiny sme sa snažili oživiť pozvaním na pizzu. V teréne sme pocítovali opatrnosť respondentov vzhľadom na nevedomosť oslovených o Centre v meste Zvolen a nemožnosť preukázať sa pred oslovenými propagačným tlačeným materiálom,

čo by zvýšilo uveriteľnosť projektu. Covidová doba obmedzila aj kontakt s nezamestnanými cez Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, museli sme sa spoľahnúť na druhých, a to sa nám nevyplatilo.

Máme niekoľko tipov pre budúce mapovanie potrieb, či už v našom centre, alebo v ďalšom pokračovaní projektu. Pracovníci Centra pre zdarný priebeh fokusových skupín potrebujú užitočné školenie, vzdelávanie, nácvik ku priebehu takéhoto zisťovania potrieb. Za tiež dôležitý tip považujeme prípravu propagačných materiálov pred realizáciou samotného mapovania, aby sa pracovníci Centra vedeli prezentovať pred verejnosťou, aby pojem CENTRUM nebol len virtuálnou realitou.

Do procesu mapovania sa aktívne zapojili všetci pracovníci, využili svoju kreativitu, nápaditosť aj pracovné skúsenosti. Napriek prekážkam v procese sa nám podarilo zistiť, po čom túžia mladí ľudia z cieľovej skupiny v našom regióne. Dôležitým poznatkom z mapovania je pre nás najmä to, že pre mladých ľudí je dôležité, aby ich niekto vypočul a zobral do úvahy ich nápady.

4.3 JAVY, POTREBY A PRÍLEŽITOSTI PRE MLADÝCH V OKRESE ZVOLEN

Centrá Space sú určené pre cieľovú skupinu detí a mládeže od 13 do 30 rokov. Ak vychádzame zo všeobecných poznatkov vývinovej psychológie, ktorá tvrdí, že vyhľadávanie spoločnosti svojich rovesníkov je v období dospievania veľmi významným a tvoriacim prvkom osobnosti človeka, potreba stretávania sa a úzky kontakt so svojou komunitou je pre tento vek prirodzený. Nakoľko pandémie výrazne obmedzila fungovanie mladých ľudí v spoločnosti, môžu byť výsledky prieskumu skreslené pre nedostatočné sýtenie tejto potreby v posledných dvoch rokoch. V uvedenej situácii môžu centrá Space zohrať dôležitú úlohu a ponúknuť priestor pre dosýtenie potreby.

Na základe poznatkov, ktoré nám vyplynuli z fokusových skupín, dotazníkov, terénnej práce s porovnaním zastúpenia a pokrytia organizáciami sídlacimi vo Zvolene a blízkom okolí sme identifikovali medzi mladými ľuďmi aj ďalšie potreby, konkrétne tieto:

Sociálna izolácia, bezpečný priestor

Popis a súvisiace javy: mladí ľudia v dnešnej dobe trávajú veľa času pri počítači, na internete, s mobilom alebo pri televízii. Všeobecne sa dá povedať, že väčšina mladých ľudí uprednostňuje virtuálnu realitu pred skutočnosťou. Využívajú nové formy komunikácie (Instagram, Tik Tok a iné), ktoré ich privádzajú postupne z reálneho sveta až do sociálnej izolácie.

Potreba niekam patriť, mať priestor na stretávanie sa s novými ľuďmi, budovať dobré vzťahy, venovať sa osobnostnému rozvoju a mať v živote rovnováhu je jedna z najčastejších sa vyskytujúcich potrieb vo Zvolene. Space takýto priestor mladým ľuďom ponúka. Bezpečný priestor, v ktorom mladí ľudia môžu skutočne rásť, sú prijatí, vypočutí a podporení vo svojom rozvoji prostredníctvom vzdelávania cez workshopy, prednášky a aktivity na rozličné témy.

Potrebu socializácie Space Zvolen napĺňa aj prostredníctvom iných aktivít, do ktorých sa mladí môžu zapojiť. Patrí k nim Space klub s filmovými večerami a diskusiou, hranie spoločenských hier a iné (vid'. Tabuľka 13).

Tabuľka 13 Sociálna izolácia mladých

1. jav: Sociálna izolácia mladých	
POTREBY	PRÍLEŽITOSTI V CENTRE SPACE
• mať bezpečné miesto na stretávanie sa s kamarátmi • mať niečo ako svoju kaviareň, čajovňu • stretávať nových ľudí • zažiť v špecifickom priestore spoločenské aktivity • učiť sa ako si budovať vzťahy • budovať vzájomné vzťahy • zlepšovať sa v komunikácii • venovať sa osobnostnému rozvoju • hľadať a nájsť fyzický a psychický balans	• čím skôr ponúknuť nový priestor Space pre cieľové skupiny • využiť priestory v budove na vybudovanie posedenia v príjemnom zelenom prostredí za aktívneho pôsobenia detí a mládeže v procese • organizovať spoločenské aktivity pre klientov • robiť workshopy o vzťahoch so psychológom • robiť aktivity zamerané na komunikáciu s praktickým nácvikom • robiť prednášky a workshopy o osobnostnom rozvoji • robiť workshopy na požadovanú/aktuálnu tému

Zdroj: Vlastné spracovanie

Nízka sebaúcta, sebaopoznanie

Popis a súvisiace javy: mladí ľudia majú rôzne poruchy učenia/správania sa, niektoré deti a mladí ľudia sú úzkostliví, pútajú pozornosť nevhodnými spôsobmi, niektorí sú zase naopak príliš sebavedomí až agresívni.

So spomenutými javmi úzko súvisí aj nedostatočne pokrytá oblasť sebarozvoja a sebaopoznania mladých. Na túto potrebu nadväzuje aj mentálne zdravie, ktoré v rámci našich služieb v Space vieme dobre pokryť cez psychologické poradenstvo, koučing a rôzne druhy lektoringu zameraného na rozvoj životných zručností, emocionálnej inteligencie, vzdelávanie o zdravom životnom štýle a posun v oblasti sebaopoznania, sebahodnoty a sebaoprijatia (viď. Tabuľka 14).

Tabuľka 14 Nízka sebaúcta mladých

2. jav: Nízka sebaúcta mladých	
POTREBA	PRÍLEŽITOSTI V CENTRE SPACE
• byť rešpektovaný • byť prijatý • mať možnosť sebahodnotenia • cítiť sa bezpečne • hovoriť bez strachu o sebe • byť oceňovaný • zvyšovať EQ • zvyšovať sebavedomie, sebahodnotu	• ponúknuť psychologickú pomoc cieľovej skupine • robiť workshopy na požadovanú/aktuálnu tému (sebahodnota, sebavedomie) • robiť semináre na zvyšovanie EQ, SQ (emocionálnu a sociálnu inteligenciu) • vytvárať podporné skupiny pre cieľovú skupinu, mať priestor na stretávanie sa • uskutočňovať zážitkové vzdelávanie na témy: sebaoprijatie, sebaláska, sebaúcta

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pokles významu vzdelávania sa, seberealizácia

Popis a súvisiace javy: mladí ľudia prestávajú pokladať vzdelanie za dôležitý predpoklad úspešného života, majú nereálne predstavy o finančnom ohodnotení práce, niektorým sa učivo v škole zdá nedôležité, niektorí odchádzajú zo školy bez dokončeného vzdelania, či nemajú predstavu o svojom budúcom povolani. Napriek spomenutým javom je u mladých potreba seberealizácie, sebavzdelávania a tvorivosti, iným ako školským systémom.

V tejto oblasti ich naše centrum vie podporiť a to hlavne cez kreatívno-inovačnú zónu Innolabb, workshopy s lektormi v rôznych oblastiach, ako aj cez rôzne druhy poradenstva (napríklad kariérové). Na zvyšovanie ich zručností a vedomostí, ktoré im pomôžu v seberealizácii vieme reagovať neformálnym vzdelávaním, ako aj cez mentoring a koučing. Táto oblasť je jedna z našich priorít, keďže tento projekt je odpoveďou aj na situáciu ohľadom skupiny NEET. Okrem vyššie spomenutej prevencie im chceme otvoriť nové možnosti seberealizácie prostredníctvom spolupráce s inými organizáciami, poskytovaním dostupných informácií o vzdelávaní a stážach, dobrovoľníctve či service learning. Mladí ľudia tak u nás získajú východiskový/centrálny bod s rôznymi možnosťami rozvoja (vid'. Tabuľka 15).

Tabuľka 15 Pokles významu vzdelávania sa u mladých

3. jav: Pokles významu vzdelávania sa u mladých	
POTREBY	PRÍLEŽITOSTI V CENTRE SPACE
• mať techniky učenia sa, ktoré budú užitočné • vedieť prezentovať sám seba • vedieť prezentovať, v čom som dobrý • učiť sa tak, aby v tom mal človek systém • mať prehľad o povolaniach a o trhu práce • vybrať si zamestnanie, ktoré bude mladého človeka baviť	• robiť workshopy o technikách učenia sa s kariérnym poradcom a psychológom • prezentovať mladým ľuďom povolania a reálny trh práce • robiť semináre a workshopy o reči tela, o sebaaprezentovaní sa • robiť semináre, workshopy o prezentácii svojej práce (aj v spolupráci s partnerskými organizáciami) • robiť zábavnou formou prednášky o osobnostnom rozvoji • robiť workshopy na požadovanú/aktuálnu tému klientov z oblasti kariérneho poradenstva

Zdroj: Vlastné spracovanie

Absentujúca sieť pomoci

Popis a súvisiace javy: mladí ľudia pociťujú vákuum v oblasti pomoci pri ich životne dôležitých problémových situáciách v danej životnej chvíli, niektoré deti a mládež majú pocit, že sa nemajú komu zdôveriť, nemajú komu porozprávať o svojich pocitoch, cítia sa byť nepochopení, ponechaní sami na seba v ťažkých životných chvíľach. V týchto potrebách sa ukazuje najmä to, že mladí chcú svoje problémy riešiť, ale necítia podporu z vonkajšieho prostredia. Vzhľadom na to, že tieto ukazovatele priamo súvisia s problematikou NEET, sú našou prioritou. V rámci Space dokážeme tieto potreby naplňovať prostredníctvom psychologického či kariérového poradenstva. Poskytnutím bezpečného a prijímajúceho prostredia či vypočutím.

V rámci rozširovania našich možností či kompetencií vieme mladých ľudí podporiť aj v oblasti, ktorú naše centrum priamo nepokrýva, no naše partnerské a spolupracujúce organizácie tento priestor majú. Preto vytvárame sieť organizácií, ktoré poskytujú také služby, ktoré sú potrebné (napr. pre drogový závislý) (viď. Tabuľka č. 16).

Tabuľka 16 Absentujúca sieť pomoci pre mladých

4. jav: Absentujúca sieť pomoci pre mladých	
POTREBY	PRÍLEŽITOSTI V CENTRE SPACE
• mať niekoho, kto pomôže v ťažkej chvíli • vedieť, kde môže dieťa alebo mladý človek hľadať pomoc, keď ju potrebuje • mať možnosť výberu pri rozhodovaní sa o dôležitých veciach v živote • vytvárať si o sebe pozitívny obraz • prehľbovať svoje sebapoznanie a sebavedomie • venovať sa svojmu osobnostnému rozvoju	• vytvoriť sieť organizácií v regióne centra, ktoré sú nápomocné deťom a mládeži v náročných životných situáciách • vytvoriť databázu konkrétnych telefónnych čísel, mailových adries, ďalších kontaktov, kde nájdú deti a mládež pomoc • zdieľať databázu na našom webe a sociálnych sieťach • organizovať pravidelné stretávanie sa pomáhajúcich organizácií za účelom výmeny skúseností odborných pracovníkov týchto organizácií • realizovať stretnutia s odborníkmi na túto oblasť určené pre deti i mládež podľa aktuálnej situácie a požiadaviek klientov

Zdroj: vlastné spracovanie

Nevyužitý voľný čas, time management

Popis a súvisiace javy: mladí ľudia by radi trávil voľný čas zaujímavo, ale mnohí nemajú konkrétne predstavy. Zároveň im chýba spoločnosť rovnako naladených/s rovnakými záujmami, radi by chodili do prírody/na výlety/za poznaním, no chýba im odhodlanie a vnútorná motivácia. Zaujímajú sa o nové veci, ale nevedia, kde sa dá niečo nové a zaujímavé naučiť. Objavujú sa dva protiklady, kde jedna časť trpí nedostatkom voľného času a absenciou vedomostí, ako si ho vytvoriť a druhá skupina, ktorá ho má dostatok, ale nevie ho efektívne využívať.

V oboch prípadoch Space chce mladých ľudí podporiť aj usmerniť. V centre vytvárame priestor a podmienky na všestranný rast. Mladí sa môžu rozvíjať v technicko-inovačnej oblasti prostredníctvom Innolabbu alebo prostredníctvom aktivít zameraných na rozvoj životných zručností ako je neformálne a zážitkové vzdelávanie ako aj cez voľnočasové aktivity programu Space klub. Space vidí v tomto období, keď máme opäť možnosť vytvárať zdravé sociálne návyky, podporovať zručnosti na kvalitnejší a aktívnejší život či životný štýl mladých, svoju kľúčovú rolu (viď. Tabuľka 17-18).

Tabuľka 17 Prázdný - nevyužitý voľný čas mladých v regióne

5. jav: Prázdný - nevyužitý voľný čas mladých v regióne	
POTREBY	PRÍLEŽITOSTI V CENTRE SPACE
• mať miesto na stretávanie sa s mladými ľuďmi s rovnakými záujmami • stretávať nových ľudí v odbore, ktorí sú pre mladých ľudí zaujímaví • zažiť v bezpečnom priestore prezentáciu svojich schopností, talentu, nadania • venovať sa rozvoju svojho nadania a talentu, rozvoju svojej osobnosti	• organizovať podporné skupiny pre jednotlivé záujmové skupiny (hudba, literatúra, a iné) • organizovať stretnutia so zaujímavými ľuďmi podľa záujmu klientov • zorganizovať stretnutia, kde mladí ľudia budú prezentovať svoje nadanie • organizovať výlety v regióne s kamarátmi a zaujímavými ľuďmi, kde sa mladí ľudia dozvedia historické a prírodné zaujímavosti regiónu • nápady na zmysluplné trávenie voľného času podľa záujmov klientov centra • umožniť mladým ľuďom realizovať sa v oblasti dobrovoľníckych aktivít

Zdroj: vlastné spracovanie

Nedostatočný kontakt s pracovným prostredím, nízka motivácia a sťažený návrat do pracovného pomeru

Tabuľka 18 Nedostatočný kontakt s pracovným prostredím, nízka motivácia a sťažený návrat do pracovného pomeru

6. jav: Nedostatočný kontakt s pracovným prostredím, nízka motivácia a sťažený návrat do pracovného pomeru	
POTREBY	PRÍLEŽITOSTI V CENTRE SPACE
• mať podporu pri zvládaní zmeny životného štýlu • mať sprievodcu pri získavaní zručností k riadeniu kariéry • mať informácie o pracovných možnostiach • prijať svoje prípadné znevýhodnenie na trhu práce • získať prehľad o ponukách ďalšieho vzdelávania a možnostiach zvyšovania kvalifikácie • príležitosť zdokonaľiť zručnosť uplatniť sa na trhu práce • spoznať svoje schopnosti, zručnosti, kvality a záujmy a hľadať ich uplatnenie na aktuálnom trhu práce	• organizovať stretnutia so zamestnávateľmi pre jednotlivé cieľové skupiny • organizovať stretnutia so zaujímavými ľuďmi podľa pracovného smerovania klientov • organizovať návštevy organizácií v regióne za účelom zvýšenia povedomia o možnostiach a požiadavkách zamestnávateľov • umožniť nezamestnaným mladým ľuďom realizovať sa v oblasti dobrovoľníckych aktivít

Zdroj: Vlastné spracovanie

5. PRIORITNÉ OBLASTI V CENTRE PRÁCE S MLÁŽEOU SPACE ZVOLEN

Na základe informácií, ktoré sme získali prostredníctvom fokusových skupín, dotazníkov a terénnej práce, sme vyšpecifikovali prioritné oblasti, ktorým sa budeme v Centre práce s mládežou Space vo Zvolene venovať.

- 1. Vytvoriť bezpečný priestor pre zdieľanie, budovať komunitu, socializáciu**
 - Opatrenia/aktivity: vytvorenie neformálneho klubu (rozvojové voľnočasové aktivity, jednorazové podujatia, neorganizovaný voľný čas, zážitkové aktivity, Open Space a Space klub)
- 2. Podpora a poradenstvo pri riešení životných, osobných, sociálnych výziev a zmien**
 - Opatrenia/aktivity: psychologické poradenstvo, mentoring, koučing (skupinové, individuálne)
- 3. Podpora uplatniteľnosti a zamestnateľnosti na trhu práce v regióne**
 - Opatrenia/aktivity: kariérové poradenstvo, kariérová výchova, spolupráca s organizáciami, vzdelávanie a workshopy
- 4. Rozvoj osobnosti cez neformálne vzdelávanie v rôznych oblastiach**
 - Opatrenia/aktivity: rozvoj životných zručností, service learning, soft skills
- 5. Zvyšovanie digitálnych a kreatívnych zručností**
 - Opatrenia/aktivity: kreatívno-inovačná zóna Innolabb (základná práca s počítačom, audiovizuálna tvorba a postprodukcia, 3D tlač, programovanie, tvorba prezentácií a digitálnej osobnej značky)
- 6. Sieťovanie organizácií pracujúcich s mládežou v regióne**
 - Opatrenia/aktivity: zdieľanie informácií, budovanie povedomia o aktivitách centra, distribúcia klienta, ponuka dobrovoľníctva a stáží, spoločné akcie

6. EVALUÁCIA PROJEKTU

Proces evaluácie začína už vo fáze prípravy projektu. Posúdiť dopad projektu nie je jednoduché, ľahšie by sa nám hodnotili konkrétne výstupy projektu. Najproduktívnejšie podľa nás bude, ak do evaluácie zapojíme všetkých partnerov projektu, a to od samého začiatku existencie projektu.

Evaluácia nášho projektu bude výsledkom diskusie všetkých zapojených partnerov. Je to dlhodobý proces, ktorý umožňuje projektovému tímu usmerňovať celý tím správnym smerom. Evaluácia podporuje projekt, slúži na overenie, či boli stanovené ciele dosiahnuté, umožňuje zdokonalenie výsledkov na základe posúdenia hodnoty a kvality projektu, ale tiež zjednodušuje rozhodovací proces. Dokonca je a môže byť aj základom podstatných zmien v projekte, ak vyplynú ako nevyhnutné.

Evaluácia je súčasťou správneho plnenia akéhokoľvek projektu, preto je dôležitou súčasťou stratégie centra Space Zvolen. Pomôže nám predvídať vývoj projektu a ťažkosti, s ktorými sa môžeme stretnúť, pomôže nám kvantifikovať výsledky a prepojiť ich s cieľmi projektu.

Proces evaluácie má niekoľko fáz, ktorými sa budeme riadiť: 1. plánovanie evaluácie, 2. zhromažďovanie a vyhodnocovanie podkladov, 3. použitie podkladov na zavedenie zmien, 4. zhrnutie evaluačných údajov do záverečných správ.

Čo sa týka plánovania evaluácie, začíname už na začiatku projektu. Koordinátorka Centra práce s mládežou Zvolen si od začiatku fungovania vymieňa skúsenosti s koordinátormi iných centier.

Množstvo tém, cieľových skupín a zapojených inštitúcií komplikuje vytvorenie jedného evaluačného modelu pre celý projekt. Preto budeme evaluovať na viacerých úrovniach, budeme si vyberať rôzne prostriedky na zhodnotenie a preukázanie postupu, progresu a dosiahnutých výsledkov v jednotlivých fázach realizácie nášho projektu. Dôležitou úlohou je dohodnúť, kto bude zodpovedný za sledovanie jednotlivých oblastí hodnotenia projektu.

Tím centra práce s mládežou Space Zvolen si za výhodný spôsob evaluácie zvolil kombináciu viacerých metód a nástrojov.

Procesy hodnotíme počas aktivít alebo bezprostredne po aktivitách na základe kvalitatívneho prieskumu a spätnej väzby od účastníkov, internej spätnej väzby členov tímu a organizácii. Budeme spracovávať dáta na kvantitatívne ukazovatele po jednotlivých aktivitách a za určité obdobie. Pre tento účel sme si stanovili obdobie trvania projektu, t.j. 08/2021 - 12/2023.

Dosah a efektivitu jednotlivých aktivít budeme hodnotiť na základe vyššie uvedených kritérií, ktoré sme si stanovili pri konkrétnych činnostiach s cieľovou skupinou, takto:

- Na úrovni cieľovej skupiny sme ako vhodné metódy evaluácie zvolili: dotazníky zisťujúce spätnú väzbu, fokusové skupiny, rozhovory s cieľovou skupinou, výstupy zo štatistík, výstupy z interných štatistík a databáz, analýza zhotovených diel a hodnotiace škály.
- Na úrovni spolupracujúcich organizácií sme ako vhodné metódy evaluácie zvolili: rozhovory so zástupcami organizácií, výstupy zo štatistík, analýza zhotovených diel, subjektívne hodnotenia potenciálu ďalšej spolupráce.
- Na úrovni organizácie volíme vhodné metódy: výstup z analytickej časti projektu, spätná väzba od nadriadených, celkové hodnotenie fungovania centier projektu na úrovni BBSK, finančné a ekonomické ukazovatele efektivity využitia finančných prostriedkov projektu, hodnotenie Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

Zhromažďovanie a interpretácia evaluačných výstupov zatiaľ nie je presne zadefinovaná, veľa z výstupov bude stáť na našej tvorivosti a kreativite. Keďže sa jedná o pilotný projekt, vidíme veľký priestor vo využití našich nápadov aj v tejto oblasti.

Vychádzame z hypotézy, že po zosumarizovaní dát z evaluačných metód a nástrojov budeme mať k dispozícii plnohodnotné výstupy našej práce počas projektu, vďaka ktorým budeme vedieť vyhodnotiť, či bol projekt úspešne etablovaný v rámci Banskobystrického samosprávneho kraja. Zozbierané dát budú slúžiť aj k efektívnejšiemu nastaveniu procesov pri rozšírení do iných krajov Slovenskej republiky.

6. ZÁVER

Dokument Stratégia a akčný plán Centra práce s mládežou SPACE Zvolen bol vytvorený na základe potrieb projektu Overenia modelu centier práce s mládežou v BBSK. Tento dokument je založený na východiskách regionálnej, národnej a európskej úrovne, ako aj analýze a mapovaní prostredia a potrieb mládeže, analýze prostredia a stavu vo Zvolene a našich doterajších skúsenostiach.

Stratégia a akčný plán centra sú základom našej doterajšej, súčasnej aj budúcej aktivity, pôsobnosti a napredovania. Obsah tohto dokumentu sa bude prispôbovať na základe overenia modelu a akčného plánu v praxi, aby sa predišlo stagnácii a zabezpečila sa čo najvyššia úroveň služieb poskytovaných v rámci tohto projektu. Keďže je tento dokument stavebným pilierom našej práce, budeme z neho čerpať pri tvorbe plánu a harmonogramu centra, plánu aktivít centra, ale aj v akýchkoľvek ďalších fázach tvorby modelu Centra práce s mládežou SPACE Zvolen.

Centrum práce s mládežou Space Zvolen je zaujímavá veľká skladačka. Nebolo jednoduché zložiť ju dokopy a stále ju budujeme. Najprv sme postupne skladali tím nášho centra. Sme výnimočný tím svojím prístupom a pohľadom na život. Preto je aj naša stratégia Centra Space Zvolen výnimočná.

Príprava stratégie nebola pre nás len pracovná úloha. Je to naše prvé veľké spoločné dielo. Je to projekt, niečo uchopiteľné, niečo, kde je zhrnutá naša polročná práca v centre. Od prvého momentu pristupujeme k nášmu centru zodpovedne. Stratégia Centra Space Zvolen je pre nás ďalším dielikom v dôležitej skladačke, ktorá je stále v procese. Teraz je pred nami ďalší krok: napasovať nové dieliky - cieľové skupiny, s ktorými budeme aktívne pracovať. Môže sa stať, že sa niektoré dieliky postrácajú, niektoré sa nahradia novými kúskami. Vníname, že sme v živom procese, kde sa veci dejú, vyvíjajú, a to je na tomto práve to zaujímavo krásne.

Sme tu, lebo cítime, že sme tu správne a aj my tu môžeme rásť. Máme radi prácu, ktorú robíme. Sme tu, lebo cítime, že sme tu potrební, že sme súčasťou jednej krásnej vesmírnej skladačky. Sme tu, lebo tu chceme byť a vieme prečo...

...chceme vytvárať bezpečie a dôveru, aktívne počúvať, ponúknuť priestor a nezabúdať na slobodu v duši...

Tento dokument je možné priebežne aktualizovať podľa aktuálnych potrieb mladých ľudí v Centre práce s mládežou SPACE Zvolen.

7. PRÍLOHY

PRÍLOHA 1: AKČNÝ PLÁN CENTRA PRÁCE S MLÁDEŽOU SPACE ZVOLEN NA ROK 2022-2023

Hlavný cieľ 1	Cieľová skupina	Konečný stav		
Vytvoriť bezpečný vzťah založený na prijatí, porozumení a rešpekte.	Žiaci základných a stredných škôl, absolventi SŠ a gymnázií, MRK, migranti, nezamestnaní, ženy – matky ,jednorodičia, ohrození mladí, bývalí a súčasní klienti Centra pre deti a rodiny	10		
Opatrenie 1.1 Bezpečný priestor pre spolubytie a prijatie mladých ľudí	Merateľný ukazovateľ	Konečný stav		
Cieľ opatrenia: Vytvoriť bezpečný priestor a budovať komunitu mladých ľudí za účelom socializácie, vzájomného zdieľania, spolubytia a prijatia	Počet klientov, ktorý sa zúčastnili klubu	50		
Plán aktivít pre cieľovú skupinu				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Kontaktná práca (individuálne a podporné rozhovory)	2x/týždeň; 4/22-12/23		2000€	10
Open Space – neorganizované aktivity	2x/týždeň; 4/22-12/23			
Organizované aktivity	1/týždeň 4/22-12/23		3000 €	10

Hlavný cieľ 2		Cieľová skupina		Konečný stav
Podpora a sprevádzanie pri riešení životných, osobných, sociálnych výziev a zmien		Žiaci základných a stredných škôl, absolventi SŠ a gymnázií, MRK, migranti, nezamestnaní, ženy – matky , jednorodičia, ohrození mladí, bývalí a súčasní klienti Centra pre deti a rodiny		10
Opatrenie 2.1 Poskytovanie podpory a sprevádzanie pre CS		Merateľný ukazovateľ		Konečný stav
Cieľ: Zabezpečiť poskytovanie podpory a vnútornej motivácie pri riešení životných, osobných, sociálnych výziev a zmien cieľovej skupine		Počet klientov		
Plán aktivít pre cieľovú skupinu				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Psychologické poradenstvo	Priebežne počas kalendárneho roka	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie	0 €	50
Koučing	4/22- 12/23		200 €	10
Opatrenie 2.2 Vytvoriť bezpečnú sieť okolo klienta		Merateľný ukazovateľ		Konečný stav
Cieľ opatrenia- Poskytovanie informácií a prepájanie organizácií za účelom čo najefektívnejšej podpory klienta		Počet spolupracujúcich aktérov v regióne		20 organizácií
Plán aktivít pre cieľovú skupinu				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav

Káva so Space	podľa potreby; 4/22- 12/23	Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, Mesto Zvolen, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, Technická Univerzita vo Zvolene, Podpolianske osvetové stredisko, Centrum voľného času		10
SSS sieťovanie so Space	priebežne 4/22- 12/23			10
Zdieľanie informácií a ponúk pre klientov	Priebežne na mesačnej báze			Info tabuľa, web, instagram, FB

Hlavný cieľ 3	Cieľová skupina	Konečný stav
Rozvíjanie osobnosti mladého človeka cez neformálne vzdelávanie	žiaci základných a stredných škôl, absolventi SŠ a gymnázií, MRK, migranti, nezamestnaní, ženy- matky, jednorodičia, ohrození mladí, bývalí a súčasní klienti Centra pre deti a rodiny	10
Opatrenie 3.1- Realizácia neformálneho vzdelávania v rôznych oblastiach	Merateľný ukazovateľ	Konečný stav
Cieľ opatrenia: Poskytnúť rozvoj životných zručností cez neformálne vzdelávanie.	Počet klientov	10
Plán aktivít pre cieľovú skupinu		

<i>Aktivita</i>	<i>Intenzita/ časové obdobie</i>	<i>Partner</i>	<i>Výška financií</i>	<i>Merateľný ukazovateľ, konečný stav</i>
Service learning	04/22- 12/23		200 €	Počet skupín 2
Aktivity neformálne vzdelávanie	1x mesačne			Počet stretnutí 20
Program neformálneho vzdelávania	04/22- 12/23		300 €	Počet skupín

Hlavný cieľ 4		Cieľová skupina	Konečný stav
Podpora a sprevádzanie v oblasti kariérových výziev a zvýšenie zamestnanosti a uplatniteľnosti cieľovej skupiny v regióne		Žiaci základných a stredných škôl, absolventi SŠ a gymnázií, MRK, migranti, nezamestnaní, ženy – matky, jednorodičia, ohrození mladí, bývalí a súčasní klienti Centra pre deti a rodiny	50
Opatrenie 4.1 Poskytovanie kariérového poradenstva a koučingu		Merateľný ukazovateľ	Konečný stav
Cieľ opatrenia: Realizácia rozvoja a podpory v oblasti kariéry a kariérových zmien pre cieľovú skupinu		Počet klientov	
Plán aktivít pre cieľovú skupinu			
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Kariérové poradenstvo	1x/ týždeň; 04/22-12/23	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Centrum pedagogicko-psychologickej pomoci	10

Program rozvoja zručnosti riadenia kariéry	2x mesačne 04/22-12/23			Počet skupín/ 4
Opatrenie 4.2 Poskytovanie informácií a prepájanie organizácií a zamestnávateľov regiónu za účelom čo najefektívnejšej podpory klienta a jeho návratu na pracovný trh		Počet zapojených organizácií a zamestnávateľov		Konečný stav
Plán aktivít pre cieľovú skupinu				
<i>Aktivita</i>	<i>Intenzita/ časové obdobie</i>	<i>Partner</i>	<i>Výška financií</i>	<i>Merateľný ukazovateľ, konečný stav</i>
Zdieľanie informácií a ponúk pre klientov v oblasti kariéry	Priebežne na mesačnej báze; 04/22- 12/23			10
SSS sieťovanie so Space	priebežne 4/22-12/23	Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Centrum pedagogicko-psychologickej pomoci, Regionálne centrum kariéry		10
Spolupráca so zamestnávateľmi	priebežne 4/22-12/23	Zamestnávatelia v regióne		10

Hlavný cieľ 5	Cieľová skupina	Konečný stav
Zvyšovanie digitálnych a kreatívnych zručností cieľových skupín	Žiaci základných a stredných škôl, absolventi SŠ a gymnázií, MRK, migranti, nezamestnaní, ženy – matky ,jednorodičia, ohrození mladí, bývalí a súčasní klienti Centra pre deti a rodiny	10
Opatrenie 5.1 Vytvorenie a prevádzkovanie kreatívno-inovačnej zóny Innolabb	Merateľný ukazovateľ	Konečný stav

space
tu môžeš rásť

Cieľ opatrenia: Poskytnutie technického zázemia a odborného vedenia pri facilitácii kreatívnych a inovatívnych schopností a zručností	Počet účastníkov/klientov			
Plán aktivít pre cieľovú skupinu				
Aktivita	Intenzita/ časové obdobie	Partner	Výška financií	Merateľný ukazovateľ, konečný stav
Innolabb	2x týždenne			40

Zdroj: Vlastné spracovanie

PRÍLOHA 2: PRÁCA S CIEĽOVOU SKUPINOU V OKRESE ZVOLEN

Cieľová skupina	V okrese centra je dostatočne zachytená práca s touto skupinou. 1- úplne súhlasím, 2- skôr súhlasím, 3- neviem, 4-skôr nesúhlasím, 5- úplne nesúhlasím	V okrese centra je reálne zachytiť túto skupinu a pracovať s ňou. 1- úplne súhlasím, 2- skôr súhlasím, 3- neviem, 4-skôr nesúhlasím, 5- úplne nesúhlasím	Informácie a zdroje, ktoré pomohli odpovedať na škálové otázky, odkiaľ sme čerpali info, postrehy
Ženy - matky, ktoré neboli nikdy aktívne na trhu práce z dôvodu materskej, rodičovskej dovolenky	3	2	terén, Komunitné centrum Romano Jilo, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Ženy - matky bez ukončeného vzdelania	3	2	terén, Komunitné centrum Romano Jilo, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Jednorodičia	3	2	terén, oddelenie sociálne -právnej ochrany detí a sociálnej kurately/ Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
Ženy - viac ako 12 mesiacov nezamestnané	3	2	terén, komunitné centrum Romano Jilo, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny
MRK- nemajú ukončené vzdelanie	4	3	Romano Jilo/ komunitné centrum
MRK- dlhodobo nezamestnaní	4	3	Romano Jilo/ komunitné centrum
MRK- generačná chudoba	4	3	Romano Jilo/ komunitné centrum
MRK- znevýhodnené životné podmienky (ekonomické, sociálne, bytové, segregácia)	3	4	Romano Jilo/ komunitné centrum

MRK- s výchovnými poruchami	4	4	Romano Jilo/ komunitné centrum
MRK- so sociálno- patologickými problémami	4	4	Romano Jilo/ komunitné centrum
Súčasní klienti Centier pre deti a rodiny	2	2	fokusové skupiny v Centre pre deti a rodiny
Bývalí klienti Centier pre deti a rodiny	3	2	zatiaľ nezmapovaní
Zdravotne postihnutí - telesné a mentálne postihnutie	2	2	odbor školstva/mesto Zvolen, terénna práca
Osoby, ktoré potrebujú starostlivosť	3	2	zatiaľ nezmapovaní
Žiaci ZŠ predčasne ukončená školská dochádzka	3	2	dotazník
Žiaci ZŠ so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami	3	2	dotazník
Žiaci ZŠ s poruchami správania	3	2	dotazník
Žiaci ZŠ zdravotne, sociálne, ekonomicky znevýhodnení	3	2	dotazník
Žiaci ZŠ končiace ročníky 9. ročník ZŠ	3	2	dotazník
Žiaci ZŠ nerozhodnutí- tí, ktorí nevedia, čo chcú	3	2	dotazník
Žiaci SŠ ukončená školská dochádzka	3	2	dotazník
Žiaci SŠ so špeciálnymi výchovno-	3	2	fokusky

vzdelávacími potrebami			
Žiaci SŠ s poruchami správania	3	2	fokusky
Žiaci SŠ zdravotne, sociálne, ekonomicky znevýhodnení	3	2	fokusky
Žiaci SŠ 4/5 ročník SŠ	3	2	fokusky
Absolventi SŠ a gymnázií	3	2	fokusky
Žiaci SŠ nerozhodnutí – tí, ktorí nevedia, čo chcú	3	2	fokusky
Migranti	3	3	kontakt s ubytovanými migrantami v budove, kde sídli Space
Ohrození mladí-drogovo závislí a iné závislosti	4	3	súkromné kontakty , resocializačné centrum Kráľová
Ohrození mladí-bezdomovci	4	3	súkromné kontakty
Ohrození mladí-so sociálno-patologickými javmi (kriminalita a iné rizikové správanie)	4	3	súkromné kontakty

Zdroj: Vlastné spracovanie

PRÍLOHA 3: ROZHOVORY S MLADÝMI – TERÉN A FOKUSOVÉ SKUPINY

Metóda	Rozhovor v teréne	Rozhovor v teréne	Fokusové skupiny
Počet účastníkov	30	610	71
Cieľová skupina	Mladí 13-30/oslovení všetci bez špecifikácie (na materskej dovolenke, osoby, ktoré sa o niekoho starajú, žiaci SŠ, absolventi)	Mladí 13-28 (ZŠ, SŠ, VŠ)	Mladí 13-20 (ZŠ, ŠZŠ, SŠ, MRK, Centrum pre deti a rodiny)
Záujmy	Záujem o šport, kamaráti, počítačové hry, starostlivosť o zvieratá, čítanie kníh, oddych, kaviarne, hudba, príroda, výlety, podnikavosť, párty, filmy a seriály, fotografovanie, domáce práce, starostlivosť o dieťa, pomoc iným, varenie	Relax, šport, kamaráti, počítačové hry, filmy a seriály, pohyb a príroda, hudba a kultúra, rodina	Počítačové hry mobil – sociálne, siete, šport, oddych, štúdium, hudba, príroda, kamaráti, filmy a seriály, tanec, tvorba videí, cestovanie, technológie, umenie, pomoc iným, nové zručnosti, brigády, varenie, knihy, rodina, spev, spiritualita, zvieratá, hudobné nástroje, fotografovanie, výlety
Očakávania od centra Space	Eko témy, time management, počítačová komunita, priestor pre stretávanie sa, pohybové aktivity, kariérové poradenstvo, možnosť spoznať nových ľudí, kaviareň, diskusie, spoločenské	Cestovanie a výlety, turistika, priestor pre spoločné aktivity, hry a stretnutia, eko aktivity, spájanie ľudí so spoločnými záujmami, umelecké workshopy, športové podujatia, tvorba hudby, videa a úprava fotografií, podpora rodinných väzieb	Nové zážitky, umelecké a tvorivé krúžky, pozývanie hostí, DIY a praktické kurzy, outdoorové aktivity, príroda a turistika, hudba a hudobné nástroje, jazykové kurzy, cvičenie, pohyb a jóga, naučiť sa učiť, kurz varenia, cestovateľské večery, škola šmyku, základy

	hry, tanec a spev, športy, outdoor, príroda a prechádzky	a budovania vzťahov, zlepšovanie komunikácie, organizovanie dobrovoľníckych akcií, robotika, programovanie, kurzy MS Office a iných online nástrojov	podnikania, budovanie vzťahov, kariérové poradenstvo, zdravý životný štýl, diskusie, herecký a divadelný kurz, tanec, fyzický a psychický balans, osobnostný rozvoj, workshop písania básní a kníh, spoločenské hry, aktívny oddych spoločne, knihy, meditácie a spiritualita, spev, dobrovoľníctvo, organizácia eventov, kurz sebaobrany pre ženy, kurz fotografovania, výroba zdravých sladkostí
Očakávania od mesta Zvolen	Lezecká stena, kluby s hudbou, nový bazén, preliezky, viac zelene v meste, kúpalisko, viac cyklotrás, viac kultúrnych podujatí, širšie možnosti vyžitia pre mladé rodiny	Plaváreň, outdoorové cvičisko, lezecká stena, viac zelene v meste	Dostupné ihrisko/telocvičňa

Zdroj: Vlastné spracovanie